

B

520

Omai den stemme vive aovere
Gus & dem Pater noster nash
Jesu Christi. 135

Freiherr v. Ende-Altjessnitz.
H. v. D. 1844.

P. BERTII

Professoris & Cosmogra-
phi Regii

BREVIARIUM

Totius Orbis

Terrarum.

Accesserunt

Omnium Regionum Metropoles

&

Nomina omnium Monarcharum.

Editio prioribus auctior & distinctior.

LIPSIÆ,

Apud HENNINGIUM GROSSIUM,
Bibliopol.

Literis Christiani Michaelis.

M. DC. LXIV.

Totius Orbis

Procedunt ad ...
F. ...

...
...
...
...

L. P. 213

Bibliop.
...
M. DC. LXIV

REVERENDO ET SPECTA-
BILI VIRO

DN. FRANCISCO
LE CHARRON Cano-
nico & Archidiacono
in signis ac Metropo-
litanæ Ecclesiæ Parisi-
ensis, & Decano S.
Germani Autisiodo-
rensis,

P. BERTIUS S. D.

REVIARIUM

Bistud Geographicum, cujus po-
tius quàm tuo nomini inscribā?

Conceptum est magna ex parte
formatum, editumq; in adibus tuis, in-
ter gratas illas atq; eruditas Porticus
tua ambulationes; cujus spatia corpus
incessu

incessu, oculos picturis, animi medita-
tionibus exercent recreantque. Non
videtur tutius deponi potuisse fœtus
iste, quam in sinu ejus, cujus secreto la-
ri vitam & lucem debet. Si Valenti-
nianus Augustus Ruffi Festi baud absti-
mitem laborem; si Alexander VI. Pon-
tiffex M. Hermolai Barbari breves &
succinctas in Melam notas, hilari fron-
te exceperere, si quotidie istis similia su-
os inveniunt patronos ac protectores;
dabis mihi veniam si audeam sperare,
Te ista nostra non despecturum vel
quia à nobis profecta sunt, quos tu
jampridem amicitia tua dignatus es,
vel quia in exigua mole argumentum
trahunt omnia suo complexu conti-
nentis MUNDI: scis enim Iliadem
quoque Homeri arcula inclusam, artifi-
ci suo gratiam ex industria operis pe-
perisse. Vale. Dat. Lutetia Parisio-
rum, in Vicinia Tue Hermathene.
Kalend. Quinsilibus An. M. DC. XXV.

HERO.

HERODOTUS LIBRO V.
 qui Terpsichore, Geographicarum
 Tabularum visum necessitatem-
 que sic ostendit.

Απικνέεται δ' ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλή-
 τες τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην
 Κλεομένης ἔχοντος τὴν ἀρχὴν.
 Τῷ δὲ ἐς λόγους ἦε ἔχων χάλκιον πί-
 ννακα, ἐν τῷ ἀπάσης περιόδῳ ἐνετέ-
 μητο, καὶ θάλασά τε πᾶσα, καὶ πο-
 τῆμοι πάντες. Βυλόμην δὲ συμβε-
 λεύειν ἵνα Κλεομένης ἀπίτοδ Δαρείῳ
 τοῦ τῶν Περσέων βασιλῆος πόλεμον
 αἰαιρέη, κατοικηνται ἔφη ἀλλήλων
 ἐχόμενοι ὡς ἐγὼ φράσω. Ἰώνων μὲν
 τῶνδε οἱ δε Λυδοί, οἰκέοντες τε χῶ-
 ρῳ ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι
 εἶοντες Δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τὴν
 τῆς γῆς περιόδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ
 πίννακι ἐντιτυμῶν Λυδῶν δὲ (ἔφη
 λέγων ὁ Ἀρισταγόρης) οἶδε ἔχονται
 Φρύγες, οἱ πρὸς τὴν Ἡῶ πολλοπρο-
 βατώτατοί τε εἶοντες ἀπάντων τῶν

ἐγὼ οἶδα καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυ-
 γῶν δὲ ἔχοντα Καππάδοκαι, τὰς
 ἡμεῖς Συρίεις καλέομεν. Τέτοιοι δὲ
 πρόσθερι Κίλικις, κατήκοντες Ἰππὶ
 Θάλασσαν τῶδε, ἐν ἧ ἦδε Κύπρῳ
 νῆσῳ κήεται, οἱ πεντάκοντα τά-
 λαυτῶ βασιλεῖ τῶν ἐπέτειον φέρον
 ἐπιτελεῦσι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχοντ.
 Ἀρμένιοι οἶδε καὶ ἄτοι ἔοντες πολυ-
 πρόβατοι. Ἀρμενίων δὲ Ματινωὶ
 χώραν τήνδε ἔχοντες. ἔχεται δὲ τῆ-
 των γῆ ἦδε Κισίη. ἐν τῇ δὴ πρὸς
 ποταμὸν τῶδε γοάσπια κείμενα
 ἐστὶ τὰ Σουσα ταῦτα καὶ τῶν λεημά-
 των οἱ θησαυροὶ ἐν ταῦτά εἰσι. Ἐλόν-
 τες δὲ ταύτῳ τῷ πόλιν, θαρσέον-
 τες ἦδε τῶ Λιὶ πλῆττε πρὶ ἐρίζετε.

PRO-

PROPERTIUS LIBRO IV.
IN EPISTOLA ARETHUSAE
ad Lycotam.

Cogar & è tabula pictos ediscere
Mundos,

Qualis & hac docti sit positura Dei.
Et disco qua parte sicut vincendus Ae-
raxes,

Quot sine aquâ Parthus millia cur-
rat equus.

Qua tellus sit lenta gelis, qua putris
ab aestus,

Ventus in Italiam qui benè vela fe-
rat.

SALUSTIUS IN CATI-
LINARIA.

Facundia Graeci, gloriâ belli Galli
ante Romanos fuere.

Ad nostram usque memoriam Ro-
mani sic semper statuere. Alia omnia
virtuti sua prona esse, cum Gallis pro
salute non de gloria certari.

JUSTINUS ABBREVIATOR
TROCI, LIBRO XXV.
agens de Antigono.

Allorum ea tempestate tanta
fœcunditatis inventus fuit, ut
Asiam omnem velut examine ali-
quo implerent. Deniq; neq; Re-
ges Orientis sine mercenario Gal-
lorum exercitu ulla bella gesserint,
neq; pulsî regno ad alios, quàm ad
Gallos confugerint. Tantus ter-
ror Gallici nominis sive armorum
invicta felicitas erat, ut aliter nei-
que majestatem suam tutam, neq;
amissam recuperare se posse, sine
Gallica virtute arbitrarentur.

BRE-

BREVIARIUM TOTIUS.
ORBIS TERRARUM.

ORBIS universus etsi
nondum percognitus, nun-
quam tamen æque lustra-
tus fuit, atque nunc est. Ve-
teres enim Geographi Græci Lati-
nique, & qui ab iis situm orbis di-
cere, Poetæ, Oratores, Historici, eas
tantum Terras describere, quas
norant, quasq; judicabant, esse ha-
bitabiles. Nos, multorum seculo-
rum ac plurimorum hominum ex-
perientia edocti, multa ipsis profi-
temur incognita: & quas illi orbis
regiones crediderunt vel ob æstum,
vel ob frigora desertas, eas nos
multis locis incolæ scimus. Partes
ejus alii pauciores, ego sex pono:

A 5

Arcti-

I BREVIARIMM

Arcticam, Antarcticam, Europam,
Africam, Asiam & Americam.

I. AD ARCTOAM pertinent:

1. Regio Subpolaris incognita;
2. Groenlandia. 3. Spitsbergia sive
Niculand. 4. Islandia, quæ nunc sub-
jecta est Daniæ & Norvegiæ Regi.
5. Nova Zemla, cum Mari Hyper-
boreo, & fretis duobus, VVaygaz,
& Davis, quorum illud est Orienta-
lius, hoc magis in occasum vergit.
Illo Batavi, hoc Angli fretum Anian
adsequi, & in Indiam penetrare,
nostra memoria, quamvis irritò ha-
ctenus conatu, aggressi sunt. Nec
desunt, qui fretum Anian omninò
esse negent, terrasq; Asiæ & Ame-
ricæ dicant esse continuas, quos,
quia experientiæ testimonio refu-
tare non possumus, in medio relin-
quemus: illud contenti monuisse,
Groenlandiam, quæ ad gradum
LXXX. latitudinis accedit, gramina
gignerè herbasq; virentes, à quibus

&

& nomen accepit. quum Nova Zem-
la, quæ quatuor gradibus est Au-
stralior, tota nuda sit & impascua,
fœtaq; animalibus carnioris.

II. AD ANTARCTICAM re-
ferendæ sunt vastæ illæ regiones,
quæ Polo Australi subjectæ, longe
lateque inde extenduntur per tres
Zonas, Frigidam, Temperatam, &
Torriram: commendabiles non
tantum prædicatione Petri Ferdi-
nandi de Quit Hispani, qui tractum
illum magna parte ipse lustravit:
sed etiam cœli solique constitutio-
ne, terrarumque amplitudine; æ-
quant enim Europam & Africam
simul sumptas.

III. EUROPA multo quam A-
frica aut Asia contractior, jam in-
de à Macedonibus & Romanis se-
des Imperii fuit; post Christum ve-
rò natum, domicilium quoq; Or-
thodoxæ Fidei. Patet ab Austro in
Boream ad CCXXV. leucas maio-

BREVIARIUM

res. A freto autem Gaditano ad Tanaim, hoc est, ab occasu in ortum DCCL. Circumscribitur Oceano Septentrionali, Atlantico, Mari Mediterraneo, Hellesponto, Propontide, Bosphoro Thracio, Ponto Euxino, Bosphoro Cimmerio, Mæotide, Tanai, & linea quæ à Tanais flexu porrigitur ad ostium fluminis Obii. In ea hodiè dominantur varii. Insulas *Britannicas* regit Carolus, filius Jacobi Stuarti, qui primus Scotiæ regnum Angliæ regno junxit. *Hispaniam* tenet Philippus IV. Philippi III. filius, Philippi II. nepos, Caroli V. Imperatori abnepos. *Gallia* subiecta est Christianissimo nostro Regi Ludovico XIII. Henrici Magni filio, *Germania* Imperatorem habet Ferdinandum Austriacum, cui uxor Eleonora Mantuana. *Norvegia & Dania* subiectæ sunt Christiano IV. Frederici F. *Sueciam* habet Gustavus Caroli F. qui pulso

pulso ob religionem Catholicam Sigismundo. Rege ac nepote suo, Joannis Regis filio, ipse regnum invasit, & filio suo Gustavo reliquit. *Polonia & Lithuania* præest Sigismundus, quem Sueciæ regno à Carolo patruo exutum diximus. *Hungaria, Bohemia, Dalmatia, Croatia, & Sclavonia* Imperatori subsunt. *Graciam, Thraciam, Bulgariam* tenet Turcarum Imperator, qui nunc est Sultān Amurath. Viciniores Asiæ partes habent Russus & Tartarus.

RELIGIO per Europam alibi Catholica est, alibi Hæretica & Apostatica. *Catholica Ecclesia caput est Roma*, successor B. Petri, Urbanus VIII. pietatis & eruditionis decus, cujus inter primas laudes merito ponendum est, quod literis amore studioq; Francorum conjunxit, sicut de Urbano III. loquitur Froissardus. Catholici cum eo sunt,

5 BREVARIUM

ejusque, ut veri pastoris vocem agnoscunt, *in Gallia*, Rex noster Christianissimus, Filius Ecclesie primogenitus, quem idcirco primo loco commemoro. *In Germania*, Ferdinandus Imperator; *in Hispania*, Philippus Rex, qui etiam in ceteris suis ditionibus nullam Religionem præter Catholicam admittit. Sunt præterea Catholici omnes Italiae Principes; adhuc, Duces *Sabaudie*, *Lotharingie*, *Bavarie*, & *Electores*, Imperii Ecclesiastici.

In Magna Britannia viget adhuc Calvini secta, non quidem ad Puritanorum formulam, sive eorum qui cum doctrina ritus quoque Ecclesie damnant: sed ad normam eorum, qui fidem habent Genevensium, ritus Catholicorum: multum tamen sibi de præclara Regis Caroli indole pollicentur omnes boni: augetq; ipsorum spem conjugium cum sorore Christianissimi Regis nostri,

nostri, bonis aulibus nuper contractum: sperant enim voventque, & matris, & aviæ, summarum Heroinarum, & uxoris divinis virtutibus, fideique singularis exemplo, ipsum quoque Regem ab infami errore per Christi gratiam in viam veritatis & vitæ revocandum esse, cum summa sua gloria, egregio Regni sui firmamento, & gaudio totius Ecclesiæ: deprehensum est enim ipsum haud ita pridem benignius Catholicos habere cœpisse. Sed nostra hæc vota sunt. In *Scotia* plerique adhuc ad Puritanos magis accedunt. In *Hibernia*, si vim adimas & minas, omnes Catholicici sunt. In *Dania*, *Suæcia*, *Norvegia*, Lutherani sunt; sed serpit clanculum virus Calvinisticum. In *Polonia* & *Lithuania* Rex & plerique Proceres cum Clero & infinita manu nobilium, aliorumque civium & rusticorum turba, sunt Catholicici; cæteræ religio:

giones, ut sunt, Lutherana, Calvinistica, Ariana, Samofateniana, Anabaptistica, tolerantur & exercentur palam, ne ipsa quidem Judaica excepta. *Bohemia* habet Catholicos, sed etiam Husfitas, Valdenses sive Picardos, Lutheranos, Calvinistas, Judæos. *Morania* præterea etiam Anabaptistas; quos superioribus annis Imperator Ecclesiæ militans subvertit. In *Belgica* sive inferiore Germania, Provinciæ quæ Hispanorum Regi parent, sunt omnes Catholicæ; quæ verò ab ipso secesserunt, delato ad *Ordinum statum* jure majestatis, mutarunt quoque publice religionem, eamque evexerunt, quæ à Catholica quàm longissimè recedit. Viget ergo illic, pro hoc tempore Calvinismus, & quidem ad formulam Gomariatarum, damnatis nuper in Dordrechtano conciliabulo Arminianis, quorum ministri etiam oppressi,

si, &c., vel finibus ejeti, vel in carceres conclusi sunt. Catholici tamen, Lutherani, Anabaptistæ, Ariani, Samosatreniani, Brunistæ, ipsiq; adeo Judæi, sub specie libertatis tolerantur; sed minus omnibus Catholicis. Verentur enim, ne, si sublato religionis dissidio priscam illam & Catholicam publice evahant, paullatim videantur ad Hispaniarum Regem, cum quo implacabile odium exercere cupiunt, accedere. In *Helvetia* Pagi quidam sunt Catholici, ut Lucernensis, Tugiensis, Svitensis, Undervaltensis, Solodurensis, Friburgensis, Vriensis; quidam Calvinistici, ut Tigurinus, Bernensis, Basileensis. Habent autem hoc proprium Calvinistæ, ut statum, in quem irrepserunt, evertant, neque ante conquiescant, quam ipsi rerum potiantur. Irrisores turbulenti, factiosi, disputaces, ingrati, arrogantes,

supra

9 BREVIARIUM

supra quam dici aut credi potest, hostes Catholicorum juratissimi, quique non tantum ipsi nihil conferunt ad repellendam imminentem Christianorum cervicibus Turcarum vim; sed etiam motis intestinis disidiis, bellisque impediunt alios Reges id conantes, quin & opes viresque ipsorum à communi hoste aversas in auxilium Christianorum perniciem concitant. Atque hoc ipsis est reformare Ecclesiam. In *Turcia* sunt Mahometani & Græci Schismatici; quidam tamen etiam Catholici in *Russia* Græci, Armenii & Pagani.

OPES Principum ex annuo ipsorum proventu æstimantur. *Franco- rum* Rex xxx. milliones auri creditur excedere. *Hispaniarum* Rex ex omnibus suis ditionibus non colligit ultra xix. milliones. Rex *Magne Britannia*, quatuor, *Polonia*, tres: tantumdem *Veneriarum* Dux. Ponti-

ORBIS TERRARUM. 10

Pontifex, unum cum dimidio; *He-
truscus* duos, *Sabaudus* unum. *Lo-
tharingus* dimidium ejus. Rex *Da-
nia* cc. millia coronatorum; *Suecia*
tantundem. In *Germania* Impe-
rium confert suo Imperatori sex
milliones auri: Valet autem millio
decies centena millia coronato-
rum.

LINGVÆ per Europam præci-
pue sunt tres: *Romanismus* apud
Italos, Gallos, Hispanos. *Teuto-
nismus* apud Helvetios, Germanos,
Bavaros, *Suecos*, *Norvegos*, *Da-
nos*, *Anglos*, & plerosque *Belgas*.
Sclavonismus in *Sclavonia*, *Polonia*,
Bohemia, *Hungaria*. Habent au-
tem singulæ regiones in sua lingua
diversas iterum Dialectos. In qui-
busdam verò locis lingvæ audiun-
tur quarum nullum est cum cæteris
commercium, ut in *Britannia Ar-
morica*, *Navarra*, &c.

INSULÆ BRITANNICÆ sunt
plures.

plures. Minores quidem Orcades xxx. & Hebrides xxiv. Majores vero duæ, Hibernia, & Albion, sive Magna Britannia: juxta quas sitæ sunt insulæ, Mon, *Anglesey*, *Vestis*, & Gallico littori appositæ, *Iersey* & *Gernesey*; in quibus vocibus ultima syllaba *ey* insulam significat.

HIBERNIA, *La Irlande*, veterum Scotia est; Lacum præcipuum habet Ernensem, cui vicinum est Purgatorium Patricii. *Fluvii* sunt plures, quorum quidem maximus *Sannovius*; nobilitatur tamen præcæteris *Avenlisius*, ob *Dublinum* urbem Regiam & Archiepiscopalem; cujusmodi etiam sunt *Armachia*, *Casilia*, & *Toam*. Hi quatuor Archiepiscopatus habent sibi subjectas sedes XXIX. suffraganeas.

MAGNA BRITANNIA cujus situm *Ptolemæus* infeliciter descripsit, dividitur in 1. Scotiam, quæ *Boream* rescripsit. 2. Angliam, quæ

Austrum; & 3. Walliam, quæ Occasum, I. SCOTIA, l' *Ecoffe*, Amnes habet Tinam, Escam, Lethum: Montem Grampium: Sylvam, Caledoniam: Lacum Nessum: Urbem Regiam Edenburgum: Scholas Andreapolim & Alberdoniam. Promontorium Boreale Orcas *Dungie lehead*.

2. ANGLIA, l' *Angleterre*; nomen traxit ab Anglis Saxonibus; Fluvios famosos habet Tamesin, & Sabrinam, quarum illa Londinium alluit, *Londres*, urbem Regiam: hæc Glocestriam. Promontoria sunt, Cantium *Kent*: & Nerium, *Cornuaille*, Archiepiscopi duo, Cantuariensis, *Cancerbury*, & Eboracensis. *York*. Ille est primas regni, habetq; suffraganeos xxii. Hic tres duntaxat.

3. CAMBRIA five Wallia versus Occasum porrigitur ad mare, Hibernicum, ab eaque primogeniu

„nti Regum dicuntur principes
 „Walliæ, Portus versus Orientem
 est Dubris, *Doure*, ex adverso Cali-
 fii: versus Occasum est *Pleymuth*:
 sunt & alii passim portus *Santvvyck*,
Gravescend, *Colcester*: Merces
 Britannicæ sunt, Stannum, Lana,
 pannus, cerevisia; nam aurū argen-
 „tumve exportare fas non est. Lu-
 pos verò insula tota non habet.

HISPANIAM, quæ avorum no-
 strorum memoria cœpit foris incla-
 rescere, quum antea vix ipsa sibi ad-
 versus incursiones pœnorum, Ro-
 manorum, Gothorum, Vandalor-
 um, Saracenorum sufficeret, Ro-
 mani in *Citeriorem* & *Ulteriorem*
 divisere; quarum *illa* Tarraconensis
 dicta fuit; *hæc* habuit Bæticam &
 Lusitaniam. *Illam* à Vandalis voca-
 mus hodiè Andalusiam; *hanc* à por-
 tu Calæ Portugalam, Montes py-
 renæi Hispaniam separant à Gal-
 lia: cætera ambit mare. Ad fauces
 freri

freti Gaditani [quod nos vocamus
l'Estroit de Gibraltar] est Calpe
 mons, quem Saraceni vocant *Gibal*
Tarif, quasi dicas, montem *Tarif*;
 respondetque ei in Africa *Abyle*
 mons, quem nunc vocant *Ceutam*.
 Montes istos dixerunt antiqui *Co-*
lumnas esse *Herculis*, à quo & fre-
 tum ipsum perfossum crediderunt.
 Flumina, quæ in mare Ibericum exo-
 nerantur, sunt, *Tholobis*, *Tardrat*;
Rubricatus, *Lobergat*; *Iberus Hebro*;
Durias, *Guadalviar*; *Sucro*, *Xucar*;
Terebus Segura; *Tader*, *Guadalen-*
tia. Nam in Oceanum influunt *Bæ-*
tis, *Guadalquivir*; *Anas*, *Guadiana*;
 qui medio cursu mergitur, ac post
 decem leucas iterum erumpit: *Ta-*
gus, *Tajo*; *Munda*, *Mondego*; *Durius*,
Duero; *Minus*, *Mingo*. Regna Hispa-
 niæ divisa olim inter plures fuere;
 ac tunc quidē nemo erat illorū, qui
 non Francorū Regibus libenter ad-
 surgeret, inq; adversis rebus ipsorū

saluē

salutarem opem imploraret: nunc
 omnibus illis regnis ad unum caput
 reductis, auctaque aliunde poten-
 „tia, crevit cum fortuna animus,
 „eoque tandem devenit, utplura
 „adhuc appetat. Regna hæc sunt,
GRANA TA, cujus urbis primaria
 à Saracenis condita, idem nomen
 habet. **ANDALUSIA**, in qua emi-
 nent *Hispalis, Seville, Nebrissa,*
Corduba, & Jaen. **ESTRAMADU-**
RA, in qua *Pax Julia, Badajos.* Au-
 gusta *Emerita, Merida,* ad Anam
 utraque, **MURCIA**, in qua *Cartha-*
go nova, Carragena **VALENTIA**,
 in qua urbes, *Valentia, & Illice.* *Ali-*
dante. **CATALONIA**, in qua *Der-*
tosa, Parcino, Tarraco, Emporiae.
ARAGONIA, in qua *Cæsar augu-*
sta, Saragosa: Ilerda, Lerida. *Orge-*
lis, Urgel: Osea, Hutesca. **GUIPIS-**
GOA, in qua *Tolosa & Flaviobriga,*
Fuentaravie. **BISCAJA**; in qua *Fla-*
vionavia, Bilbao. **ASTURIA**, in qua
 Ovie-

Oviedum: GALECIA, in qua Compostella, S. *Jago*. LEGIO, quæ urbem habet ejusdem nominis. CASTELLA NOVA, in qua Toletum & Madridum. CASTELLA VETUS, in qua Salmantica & Valedolit. His accessere NAVARRAE pars, in qua Pampelo, *Pampeluna*; & PORTUGALLIA, in qua urbes Olisippo, *Lisbone*, ad Tagm flumen; Conimbriga, *Coymbre*, Eborra, *Evora*. ALGARBIA, in qua *Siluis & Tavila*. Insulæ vicinæ Hispaniis sunt, in Oceano quidem GADES, *Cadiz*: in Mediterraneo verò, Gymnesiæ sive Baleares, MAJORICA, & MINORICA, cum EBYSO, quæ nunc *Tuica* dicitur; minores volens prætereò.

Titulus Regis sic ferè concipitur: PHILIPPUS Dei gratia Rex Castellæ, Legionis, Aragoniæ, utriusq; Sicilia, Hierosolymæ, Portugaliæ, Navarræ, Granatæ, Toleti, Valen-

B

tiz;

tiæ, Galiciæ, Majoricæ & Minoricæ, Hispalis, Sardinia, Cordubæ, Corsicæ, Murcia, Jaen, Algarbiæ, Algetiæ, Gibraltar, Insularum Canaria, Indiarum Orientalis & Occidentalis Insularum & Continentis Oceani. Archidux Austria, Dux Burgundia, Lotharingia, Brabantia, Limburgi, Luxemburgi, Geldria, Mediolani, &c. Comes Habsburgi, Flandria, Tirolis, Barcelona, Arthesia, Hannonia, Hollandia, Zelandia, Namurci, Zutphania, &c. Marchio Imperii, Dominus Biscia, Frisia, Mechlinia, Trajecti, Transsalaria, Gruninga. Dominator in Asia & in Africa.

GALLIA *la Gaule*, quæ & ante Romanos belli gloria per orbem claruit, & sub Romanis per diu habuit Imperii sedem Augustæ Trevirorum, Pyrenæis, Oceano, Rheno, Alpibus, & mari Mediterraneo clauditur. Hæc à Romanis initio tribu-

tributa fuit in *Citeriorem* & *Ulteriorem*: *illius* pars *Cisalpina* sive *Italica*, ab habitu gentis vocata fuit *Togata*; *Transalpina* verò pars vicinior dicta fuit *Provincia Narbonensis* fuitque *Braccata*; Reliquam omnem *Galliam*, quæ *Comata* appellabatur, divisit *Cæsar* in partes tres, 1. *Aquitanicam*, 2. *Celticam*, quæ postea *Lugdunensis* vocata est, & 3. *Belgicam*: Nam *Provinciam Narbonensem*, quæ jam tunc *Romanis* parebat, non accensuit ille *Galliæ* à se vincendæ. *FRANCI* partem illam, quæ ipsorum armis subacta fuit, appellavere *FRANCIAM* occidentalem: ad discrimen scilicet *Franciæ orientalis*, quæ est in *Germania*. Itaq; *Aquitania* initio *Francia* non fuit. *Burgundia Sequanica*, *la Franche Contè*, nunc non est *Francia*. Hodiè enim *Franciam* vocamus, eam omnem *Galliam*, quæ *Regi nostro* subiecta est. Et quia de

veteri illa ditione partes Rheno,
 Scaldi, Mosæ, ac Mosellæ vicinæ
 jam pridem abraſæ ſunt; facilè eſt
 videre quantum imminutum ſit
 Francorum prædium. Eam ergò
 hodiè ab Italia ſeparat adhuc anti-
 quus limes: à Sabaudia Rhodanus;
 Araris à Burgundia, Mosella à Lo-
 tharingia, & Ducatu Luxemburgen-
 ſi, *Aa* rivulus à Flandria. Amnium
 alii in Mediterraneum influunt, ut
 Varus, *le Var*. Argentæus, *Argent*.
 Rhodanus, *le Rosne*. Ledus, *le Lez*.
 Arauraris, *Erbault*. Orbis, *l'Orbe*.
 Atax *l'Aude*; è quibus Rhodanus
 recipit ripa dextera Ararim *la Sa-
 one*, Ericuam, *l'Erieu*, Ardeſcham &
 Vardonem, *le Guard*: ſiniſtra Iſa-
 ram, *l'Iſer*; & Druentiam, *la Du-
 rance*. Arar excipit Loignonem &
 Dubiim *le Doux*. In Oceanum ve-
 rò ſe exonerant, Atyrus, *l'Adour*,
 Garumna, *la Garone*, Carantonus,
la Charente, Altifio, *l'Aulnye*, Semai-
 gna,

gna, Ligeris, *le Loire* Orná, *l' Orne*,
 Sequana, *la Seine*; Somona; *la Som-*
me; Scaldis. *l' Escaule*; Rhenus, *le*
Ryn. Atyrus duos Ganos recipit
 ex Pyrenæis devolutos. In Ga-
 runnam influunt læva quidem Sa-
 vus, Gimovus, Ægircius, *le Gers*, &
 Balisa. Dextera verò, Tarnis, *le Tar*,
 Oldus, *Lot* Duranus. *la Dordoigne*.
 In Ligerim, Elauer, *l' Allier*, Vigen-
 na, *la Vienne*, Anger, *l' Indre*, Caris,
le Cher, Meduana, *le Meyne*, qui re-
 cipit Sartram, Huinam, & Ledum *le*
Loir. In Sequanam, Matróna, *le*
Marne; Icauna, *Jonne*, Alba, *l' Aube*,
 Æsia, *l' Oise.* In Æsiam, Axona,
l' Aine, qui recipit Basilam, *le Vesle.*
 In Scaldim Legia, *Lys*. Scarpa, *l' E-*
scarpe. Dendra & Demera: In
 Rhenum, Mosa & Mosella. Postre-
 mum, plures habet sola Gallia flu-
 vios opportunos, & fluminibus im-
 positos pontes, quam reliqua om-
 nis Europa. MONTES Gallia

præcipui sunt Pyrenæi, Alpes, Ge-
 bennæ, Vogesus, Jura: Alpium alia
 sunt Maritimæ, alia Grajæ & Co-
 stia, alia Penninæ, quæ à Penno
 Deo nomen habent. Herculem
 Grajis, Annibalem Costiis in Itali-
 am venisse constat. Fuit autem
 Francorum Regibus id semper
 cura, ut per Alpes plures ipsis a-
 ditus paterent in Italiam. LA-
 CIUM maximus est Lemanus. Di-
 visiones alia Gallia, quæ sub Ro-
 manis, Gothis, Francisque primæ,
 secundæ, ac tertiæ stirpi, fuere, nunc
 omitto, contentus præsentia refer-
 re. *FRANCIA* igitur, si eam seor-
 sum, à partibus iis, quæ abrasæ sunt,
 spectes, variè dividi potest, per
 Dioeceses, per Parlamenta, per Pro-
 vincias, per Censum. Harum pri-
 mæ, non tantum quia vetustissima
 est, sed etiam quia maximè propor-
 tionata, minimèque obnoxia mu-
 tationibus, nos nunc insistemus.

Sub

Sub Imperio igitur Christianissimi Regis nostri sunt, 1. *Dioecesis Lugdunensis*, ad Rhodani & Araris confluentes, cujus Præsul vocatur Cleri Gallicani Primas. 2. *Rothomagensis* ad Sequanam in Normannia, quæ est Lugdunensis secunda. 3. *Turonensis*, ad Ligetim, quæ est caput Britannia, in Lugdunensi tertia. 4. *Senonensis* ad Icaunam, habet in se Lugdunensem quartam, à qua resecta est, & in Metropolim erecta, Lutetia Parisiorum. 5. *Treverensis* ad Mosellam suffraganei sunt in Francia, Metensis, Tullensis, Verdunensis, omnes in Belgica I. ipse autem est Elector Germanus 6. *Vesontinus* ad Dubim extra Francum est: ejus suffraganeus tamen Bellicensis paret nostro Regi in Lugdunensi quinta. 7. *Rhemensis*, Dux & Par Franciæ, est in Belgica secunda, ad Basilam flumen. 8. *Viennensis* prima est ad urbem ejus nominis

ad sitam Rhodano. 9. *Ad Narbonam*, quæ Ataci prætextitur, est pars una secundæ Viennensis. 10. ad *Tolosam*, quæ Garumnæ est appositæ, pars altera. 11. ad *Aquas Sextias*, *Aix en Provence*, pars una tertiæ Viennensis. 12. ad *Arelaten*, *Arles*, pars altera. 13. *Ebrodunensis*, *Embrum*, est quartæ Viennensis. 14. *Biturica*, *Bourges*, *Aquitaniæ primæ*, diciturque ejus Præsul utriusque *Aquitaniæ primæ*. 15. *Burdegala*, *Bourdeaux*, *Aquitaniæ secundæ*, ad *Garumnam*. 16. *Auscii*, *Aquitaniæ III*, ad *Ægircium flumen*. 17. *Avenio* cesit Pontifici.

Nec fuerit abs re, breviter hoc loco ostendere, quænam in Gallia civitates Episcopales, quibus Metropolitibus subjæctæ sint. Habet ergo *LUGDUNENSIS* Archiepiscopus suffraganeos IV. *Ednensem* sive 1. *Augustodunensem*, *Aulun*; 2. *Lingonensem*, *Ducem & Parem*
Fran-

Franciæ, *Langres*; 3. Cabillonensem ad Ararim, *Chaalons sur saosne*; 4. Matisconensem, *Mascon*, ROTOMAGENSIS, sex, 1. Bajocasatinum, *Bajeux*; 2. Abrincarensem, *Auranche*; 3. Ebroicensem, *Eureux*; 4. Sagiensem, *Seez*; 5. Lexoviensem *Lizieux*; 6. Constantinum, *Constances*. TURONENSIS XI. 1. Cænomanensem, *Mans*, ad Sartram amnem; 2. Redonensem, *Reues*; 3. Andegavensem, *Angers* ad Meduanam; 4. Nannetensem, *Nantes*, ad Ligerim. 5. Corisopitensem, *Cornuaille*; 6. Venetensem, *Vannes*; 7. Briocensem, *S. Brien*; 8. Maclo-niensem, *S. Majo*; 9. Leonensem, *S. Paul de Leon*; 10. Tricoriensem, *Triguier*, & 11. Dolensem, *Dol*, qui quondam Archiepiscopi titulum ac dignitatem gesfit. SENONENSIS tres, 1. Autissiodorensem, *Auxerre*, ad Icaunam; 2. Trecasinum, *Troyes en Champaigne*, ad Sequanam 3. Ni-

vernensem, *Nevers*. Nam, *PARISIENSIS* cum subiectis Carnutensi, *Chartres*; Aurelianensi, *Orleans*; & Meldensi, *Meaulx* à Senonensi refectæ sunt, anno M. DC. XXIII. DE TREVERENSI ejusque tribus suffraganeis, deque VESONTINO, jam dixi. RHEMENSIS suffraganei sunt octo. 1. Suesfionensis, *Soissons*, 2. Catalaunensis ad Matronam, Comes & Par, *Châlons sur Marne*; 3. Laudunensis, Dux & Par Franciæ, *Laon*. 4. Silvanectensis, *Senlis*. 5. Bellovacesis, Comes & Par Franciæ, *Beauvais*: 6. Ambianensis, *Amiens*, 7. Novomensis, Comes & Par, *Noyon*, 8. Bononienfis in Pago Gessoriaco, *Bouloigne sur mer*: Nam Morienfis sive Teruavenfis, *Teruanne*, itemque, Cameracensis, *Cambray*, Atrebatensis, *Arras*, & Tornacensis, *Tournay*, jam inde ab anno M. D. XXV. translato ad Burgundam jure omni Politi-

CO,

co, Ecclesiasticam quoque subjectionem Rhemensis averterunt. VIENNENSIS Metropolis habet sibi subjectos Episcopos, Genuensium, *Geneve*, cujus sedes ob civium heresi infectorum rebellionem translata est Anicium, Sabaudia oppidum, *Anicy*; Gratianopolitanum, *Grenoble*, ad Isaram: hanc autem urbem vocat Cicero in Epistolis Culsronem; Albensis sive Vivariensem, *Vivieres*. Dientsem, *Die*, Valentinensem, *Valence*, ad Rhodanum: Maurianensem, *S. Jean de Morienne*. NARBONENSIS habet suffraganeos novem, 1. Biterrensem, *Beziers*; 2. Agathensem, *Agdo*; 3. Carcassonensem, *Carcassonne*; 4. Memausensem, *Nismes*; 5. Lutevensensem, *Lodesue*; 6. Monspeffulanum, *Montpellier*, qui olim fuit Magelona, in stagnis Volcarum, *S. Pontii*. 7. Tomeriarum, *S. Pont. de Tomiere*, 8. Aleciensem, *Alet*; & 9. Vce-

tenssem, *Vsez.* TOLOSANUS habet
 septem; 1. Apamirenssem, *Pamie-*
res; 2. Mirapicenssem, *Mirepoix*;
 3. Montis Albani, *Montauban*; 4.
 Vaurenssem, *Vaur an pays de Laura-*
geois; 5. Lombarienssem, *Lombez*,
 6. S. Papuli, *S. Papoul*, & 7. Riven-
 sen, *Rieux.* AQUISEXTIENSIS ha-
 bet quinque; 1. Aptenssem, *Apt*; 2.
 Reienssem, *Ries*; 3. Foro-julianssem,
Freiuls, 4. Vapincenssem, *Gap*: 5.
 Cistaricenssem, *Sesteron.* ARELA-
 TENSIS præest quatuor suffraga-
 neis, 1. Masfiliensi, *Marseille*: 2.
 Tricastino S. *Paul de Tricastin*, 3.
 Tolonensi, *Tolon*, & 4. Arausionen-
 si, *Omuges.* EBRODUNENSI sub-
 jecti sunt sex, 1. Dinienfis, *Digne*;
 2. Grassensis, *Grasse*; cujus olim se-
 des fuit Antipoli, *Antiboul*; 3. Ven-
 ciensis, *Vences*, 4. Glandatennen-
 sis, *Glandeues*; 5. Senetenfis, *Sanès*;
 & 6. Nicensis, *Nice.* BITURICEN-
 SIS habet suffraganeos undecim;
 1. Cla-

1. Claromontensem, *Clairmont en Auvergne*. 2. S. Flōri, *S. Flour*; 3. Ruthenensem, *Rodez*: 4. Vabrensem, *Vabres*: 5. Caduensem, *Cahors*; 6. Lemovicensem, *Limoges*; 7. Tutelensem, *Tulles*: 8. Mimatensem, *Mandæ*. 9. Albiensem, *Alby*: 10. Castrensem, *Castres*: & 11. Anciensem, *Poyen Velay*. BURDEGALENSIS Archiepiscopi suffraganei sunt novem: 1. Aginnensis. *Agen*: 2. Enculismensis. *Angoulesme*: 3. Santonicus, *Sainctes*; 4. Pictaviensis, *Poitiers*, 5. Petrocoriensis, *Perigeux*; 6. Condomensis, *Condon*. 7. Maleacensis, *Malezais*: 8. Luzionensis, *Lucon*, & 9. Sarlatensis, *Sarlat*. AUSCIUS vel AUXITANUS habet suffraganeos decem, 1. Aquensem, *d' Aqs*: 2. Lectoratensem, *Laidoure*, 3. Conuenensem, *Cominges*, 4. Conseranensem, *Conseran*: 5. Adurensem *Aire*: 6. Vasa-
rensem, *Bazas*, 7. Lescariensem,
B 7 *Lescar*;

Lescar; 8. Tarbensem in Castris Bigorris, *Tarbes*; 9. Oleronensem, *Oleroa*, & 10. Bajonensem, sive Boatum, *Bajone*: nam Elusa jam pridem esse desit: Pampelo verò retracta est ad Hispanos. Patres seculares cum titulo *Ducali* sunt, Burgundus, Normannus, & Aquitanus: cum titulo verò *Comitatensi*, Flander, Tolosanus, & Campanus.

FRANCOS autem imprimis commendant ista i. *Zelus Religionis Catholica*: nusquam enim terrarum ardentius Deus ab omni sexu, ab omni aetate, ab omnibus ordinibus colitur & quidem sine ullo vel furore vel inquisitione: In Gallia se primum exseruit sub Constantino publica Christiani nominis professio, fugato Paganismo. Primus Europæ Regum Chlodoveus Christi fidem in Gallia amplexus est. Primus Carolus Magnus, ut nutantem in Occidente fidem Catholicam stabil-

biliret, Imperium Francorum instituit. Plures Martyres habuit sola Gallia ob Christi nomen, quàm cætera omnis Europa. Nusquam alibi plura ob commune Ecclesiæ bonum Concilia celebrata sunt. In Gallia præcipuorum Cænobiorum sunt origenes, Cisterciensium, Clavallensium, Præmonstratensium, Cluniacensium, Grandimontensium, Carthusianorum, quorum propages in reliquam Europam, imò & terrarum orbem postea deductæ sunt. Franci Romanos Pontifices, ut Ecclesiæ Christianæ parentes, nudos de suis bonis ditavere; oppressos defendere; ejectos excepere; fugatos restituere: quodque omnium Gentium erat officium, soli præstitere: ob quas res meritò Reges Franciæ dicuntur *Christianissimi, & filii Ecclesiæ primogeniti*. Habet quidem Francia ex suis nuper ortos visceribus hæreticos Calvinistas,

stas, sed solos; & quis unquam ager
 sine lolii mixtura? habet ergò, sed
 non probat; habet, sed ut formosa
 facies verrucam; ut Israelitæ in ter-
 ra sancta Philistæos, ad fidei suæ ex-
 ercitiū, exigentibus ita adhuc pec-
 catis nostris, denique in spem ipso-
 rum conversionis. 2. Commendat
 etiam Francos *Monarchiæ duratio*,
 jam enim MCC. anni sunt, quum
 Reges Regibus perpetuò succe-
 dunt, & quidem præcipuis virtuti-
 bus insigniti; alii quippe *Sancti*, au-
 diunt alii *Fortes*, *Intrepidi*, alii *Cle-*
mentes, alii *Augusti*, alii *Iusti*, alii
Casti, alii *prudentes*: **IN LUDOVICUM**
 hodiè regnantem Deus plena
 manu omnia ista bona simul con-
 gessit, addita insuper singulari in
 rebus gerendis Felicitate. 3. Com-
 mendant insuper Francos *divina de-*
fectionis miracula: nunquam enim
 eos deseruit cæleste numen: ex-
 citata etiam desperatissimis rebus
 ad

ad viros animandos virguncula.
 Quam fuerit stupenda Gallia post
 excessum Henrici III. Regis Chri-
 stianissimi ex circumstantibus ma-
 lis liberatio, sciunt & testari pos-
 sunt, qui tunc vixerunt. 4. Adde *le-
 gum Sanctitatem*; ex Gallia quippe
 cætera ferè Gentes per Europam
 traxere Rerumpublicarum suarum
 administrandarum exemplum. Qui
 Senatum Parisiensem videt, habet,
 unde sibi repræsentet Amphitryo-
 num gravitatem, Arcopagitarum
 dignitatem, Senatus Romani splen-
 dorem & majestatem. 5. Adde *sano-
 citatem, eruditionem, modestiam,*
 Cleri 6. Adde toto regno *florentes*
litteras, artes, sapientiam. Una
 Parisiensis schola plurimarum per
 Europam est mater: ex ea profeci
 P. Lombardus, Albertus Magnus,
 Thomas Aquinas, & miraculum or-
 bis, Julius Cæsar Scaliger. Debent
litteratores Budæo, Turnebo, Eras-
 mo,

mo, Passeratio. Debent Cujacio, Alciato. Tiraquello, *Jureconsulti*: Fernelio, Dureto, Riolano, *Medici*: Aurato & Ronfardo *poetae*. Mureto, *Oratores*: B. Hilario & S. Bernardo, *Theologi*. Orontio, *Mathematici*; Fremenelio *pietores*. Imperatores denique & belli *Duces* Henrico Magno. 7. Neque omittenda est *morum comitas*. Huc ergò tanquam in veram humanitatis scholam mittitur quotannis ex omnibus orbis partibus selecta nobilitas, ut cum lingua civilem vivendi modum posita barbarie addiscat. 8. Addam postremo loco *ubertatem & felicitatem soli*, cujustria sunt signa certissima: 1. evectiones & exportationes fructuum merciumque dominatarum, tritici, inquam, salis, vini, olei, lanarum, croci, glasti, ferri, telarum, merciumq; manufactarum: 2. frequentia portuum, versus utrunque mare, interius & exterius, urbi-

urbiumque nihilominus à mari remotarum amplitudo & multitudo: 3. civium copia. Hisce rebus fit, ut una Gallia plura valeat regna.

Sunt etiam in GALLIA BELGICA Germaniæ duæ Cisthenanæ, diversæ à Germania magna; Dividitque illas Mosella fluvius, quem Ptolemaus Obrincum vocat. In GERMANIA SUPERIORE sunt Helvetia, Alfaria pars Cisthenana, Lotharingia, Palatinatus pars, cum agro Moguntiaco. In GERMANIA INFERIORE sunt Treveri, Leodienses, Mursenses, Clevenes, Bergenses, Juliacenses, Batavi, aliique, quos omnes, jura quæ habent, & privilegia, & arma, à Francorum regibus tenere nemo gentium ignorat. Hodiè promiscuè vocant *Provincias Belgicas*, & *Provincias Germania inferioris*, eas omnes, quas Burgundionum Dux, qui nunc est Rex Hispaniarum, ut patriam hæredi-

reditatem vel habet, vel repetit; quamvis illarum nonnullæ trans Rhenum in Germania Magna sitæ sint. In Gallia numerantur, ARTESIA, cujus Metropolis Atrebatum: FLANDRIA, in qua Gandavum, Brugæ, Ipræ, Insulæ, Duacum. HANNONIA habet Valentianæ, & Montes. LUXEMBURGUM, LIMBURGUM, NAMURCUM, CAMERACUM, MECHLINIA, habent urbes singulæ suorum nominum. ZELANDIA quoque tota Gallica est, ad omnia oceanis, constatque pluribus insulis, quarum nobilissima est Walachria, habens opida portusque, Ullisingam, *Mid-delburgum*, Veriam, Armudam. Trans Rhenum in Germania Magna, sunt FRISIA OCCIDENTALIS, quæ urbes habet Alemariam, Enchusam, Hornam, aliasque; FRISIA simpliciter ita dicta, est in Germania magna, habetque Leovardiam

am Harlingam, Doccomium, Frankeram urbes præcipuas. GRONINGA, urbem habet cognominem. GELDRIA habet Rutmundam, & Arnhemium. In *TRANISALANIA*, *Overffyel*, sunt Daventria, Campi, Svvolla. Ultima Translhenarum Provinciarum in Germania inferiore est ZUTPHANIA. Ex utraque Rheni parte sitæ sunt: *HOLLANDIA* & *ULTRAJECTUM Utrecht*. Illius urbes sunt Dordrechtum, Harlemum, Delfum, Leida, Amsterodamum, Gandia: *Hujus* Trajectum, civitas Archiepiscopalis, & Amersfordia. Habent autem singulæ Provinciæ Curias suas supremas, in quibus jus dicunt peremptoriè, & à quibus non datur provocatio. Quæ autem est Hagæ Curia Ordinum Generalium, ea tantum decernit de rebus ex communi confœderatione ad bellum, pacem, & navigationes pertinentibus.

bus. *Gubernator* Hollandiæ, Zelandiæ, & Westfrisiæ post excessum Mauricii Nassovii, est Henricus ejus frater, Princeps Arausionensis, *Gubernator* Geldriæ & Trajecti est Ernestus Nassovius.

HELVETII, *les Suisses*, Pagos XIII. tenent, ut sunt, 1. Tigurinus, 2. *Tzurich*, 3. Bernensis, 4. Lucernensis, 5. Urensis, 6. Suitensis, 7. Undervalt, 8. Tugensis, 9. Glatonensis, 10. Basileensis, 11. Friburgensis, 12. Salodurensis, & 13. Abbatiscelensis. VALESII oram tenent quæ inter Rhodani fontes & lacum Lemanium interjecta, montibus utrimque cingitur: urbs præcipua est Sedunum. ALSATIÆ est Argentoratum: NEMETUM Spira; VANGIONUM Wormatia. PALATINATUS habet cis Rhenum in Gallia Frankentaliam & Noestadium.

GERMANIA MAGNA, five
Transhe-

„ Transrhenana nunquam à Roma-
 „ nis exactè cognita, ne dum suba-
 „ cta fuit. Eam omnem Franci ho-
 diè ex una ejus gente vocant *Alema-*
niam: Sunt enim *Aleman* siti ad
 fontes Danubii: Nomen habent vel
 à viris, nam *man* virum significat, ut
 in Nortman, Herman, Karolman,
 Duitsman; vel ab *Alemone* amne
 ejus tractus. Debet autem Germa-
 nia Imperium suum Francis nunc,
 devoluta per Saxones & Suevos ad
 domum Austriacam gubernatione,
 parer Burgundioni. Terminatur
 Rheno, Vistula. Oceano, ac Danu-
 bio. Amnes habet præter eos, quos
 jam dixi, Vidrum, *le Vecht*, *Amasim*,
le Emsè, *Vifurgim*, *le VVyser*. *Albim*,
le Elbe. *Oderam*, *la Odere*, In Rhe-
 num influunt ex parte Germanica
Nicer, *le Necker*, ubi sunt, *Reutlin-*
ga, *Tubinga*, *Stutgardia*, *Helbrun-*
na, & *Heidelberga*. Mœnus, *le*
Mein, ubi sunt *Bamberga* *Wurtz-*
bur-

burgum, quam vocant Herbiopolim, ac denique, Francofurtum. Lupia, *la Lippe*, ad quem sunt Paderborna & Lipstat. In Visurgim se precipitant Folda, *Adrana*, *Alara*. In Albim se exonerant parte dextera Elstera, & Havele; lava, Molda, & Sala. Sunt autem in Germania 1. Regna aliquot, & 2. Ducatus, & 3. Comitatus, & 4. Marchionatus. 1. Regna sunt, *NORVVEGIA*, in qua Berga *SVECIA*, in qua Stockolmia. *DANIA*, in qua Hafnia *Koppenbagen*, *BOHEMIA*, in qua Praga, ipsumque insuper *REGNUM GERMANIÆ*, 2. Ducatus præcipui sunt hi. *SAXONIA SUPERIOR & INFERIOR*, quarum hæc habet Ducatum Lavvemburgicum, Lunenburgensem, cui vicinus Episcopatus Halberstadenfis, & Meckleburgensem cum Ducatu Brunsvicensi, cui nunc præest Ulricus, frater Christiani Halberstadenfis. Illa Electorum Saxoni-

xonicum, cum Misnia, & Lusatia:
 nam Westfalia, quæ Saxoniam quon-
 dam fuit, nunc alios Dominos ha-
 bet, Electoratum nunc præest Joanes
 Georgius, cujus aula Dresdæ.
 DUX WIRTEBERGICUS in
 Svevia habet Tubingam & Stutgar-
 diam ad Nicrum fl. DUX BAVA-
 RIAE habet Ingolstadtium & Ratis-
 ponam ad Danubium. DUX SILE-
 SIAE Vratislaviam, *Preslavv*, ad O-
 deram. DUX HOLSATIAE Sles-
 vvicum, Segenbourgum. WURCE-
 BURGENSIS Dux præest Franciam
 Orientali, in qua est Bambergæ. 3.
 COMITES præcipui sunt isti, PA-
 LATINUS, *le Comte Palatin*, ha-
 bens cis & trans Rhenum, itemq; ad
 Danubium amplas ditiones. Infe-
 rioris Palatinatus caput est Heidel-
 berga: Superioris Amberga: Utri-
 que nuper, adsumpto etiam Ele-
 ctoris titulos præest Maximilianus
 Dux Bavariam, post ejectum rebel-
 lionis

C

lionis

lionis titulo Fredericum Palatinum,
 Jacobi Britanniae Regis generum:
 factum id solemniter Ratispona
 anno M. DC. XXIII. die 23. Fe-
 bruarii. **COMITES** Embdensis &
OLDENBURGICUS Frisiis vici-
 ni sunt, Pertinentq; ad Frisiam Ori-
 entalem, **LANDGRAVIATUS**
HASSIAE habet Casseliam & Mart-
 purgum, cui praefuit Mauritius Cal-
 vinista; nam Darmstadiensem habet
 Ludovicus, cui etiam adjudicatum
 est Martpurgum. In **THURINGIA**
 est Erfordia. 4. **MARCHIONA-**
TUS BRANDEBURGICUS Sar-
 matis initio oppositus fuit, nunc est
 Electoratus, praestq; illi Georgius
 Guilielmus. In eo Marchionatu est
 Jagerndorf. Archiepiscopus Ma-
 „gdeburgensis est totius Germa-
 „niae primas, habetq; suffraganeos
 Merseburgensem, Michsnensem,
 Brandenburgensem, & Havelbur-
 gensem, *Electores Ecclesiastici* sunt,

Mo-

Moguntinus, Colonienfis, Trever-
renfis. *Saculares*, Saxo, Palatinus,
Brandenburgicus & Rex Bohemiæ.
URBES ANSEATICÆ *Les Villes*
Anzeatiques, divisæ sunt in quatuor
Anfas, Lubecensem, Coloniensem,
Brunsvicensem & Borusficum. CIR-
CULI Imperii *Les cercles ou Kreys*
del' Empire sunt decem, 1. FRAN-
CONICUS, 2. BAVARICUS, 3. AU-
STRIACUS, 4. SVEVICUS, 5. RHE-
NENSIS, 6. ELECTORALIS, 7.
WESTPHALIAE, 8. SAXONIAE
SUPERIORIS, 9. SAXONIAE INFE-
RIORIS, ac deniq; 10. BURGUNDI-
CUS. *Curia sive Tribunal Forense* li-
tium decidendarum in Imperio, est
Spiræ Nemetum, in ripa Gallica.
Titulus Imperatoris, ex quo res ad
domum Austriacam delata est, sic
ferè concipitur. ∴ ∴ ∴. Dei gra-
tia electus Romanorum Imperator
semper Augustus, ac Germaniæ,
Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ,
Croatia, Slavoniæ Rex, Archidux

Austriæ, Dux Burgundiæ, Stiria, Carinthiæ, Carniola, Wirtembergæ, &c. Comes Tirolis &c.

Danubius, omnium Europæ fluminum maximus, inter lacum Constantiensem & Nicri fontes haud procul Schafhusia in Hercynia oritur decurritque per Sueviam & Germaniam, ubi est Ulma, itemque per Bavariam, Austriam, & Hungariam, ac sumpto Istri nomine mergitur ponte Euxuo, *Mer Mnior*, ou *Mer noire*, quinq; ostiis: Influunt in ipsam amnes LX. quorum præcipui, ex parte dextera, Lechus, ad quem Augusta Vindelicorum *Augsbourch*. Isera, ad quam Frisinga, urbs Episcopalis: Ænus le *Yn*, qui Æniponti nomen dedit, *Inspruck*, urbi Metropolitanæ, cujus suffraganeæ sunt, Tridentina, Passaviensis, Vienna Austriæ, Gurca, Brixia, Frisinga, Secovia, & Chyema. Recipit autem Oenus Salizam, ad quem sita est Saltz.

Saltzburgum, dicta quondam Juvavia, sedes Archiepiscopalis; Avifam, *Ens*, qui Bavaros à Pannoniis separat; Tum Arabonem, *Rab*, & nobilissimos amnes Dravum Sannumq; Deinde Moravam & Jeterum. Sinistra ripa accipit Alemo-nem, ad quem est Eichstadium. Regionem ad quem Ratispona, & ex Carpatho monte decurrentes, Tey-atn, sive Tibiscum, & Malkam, qui juncti, Danubio miscentur.

AUSTRIÆ caput est Vienna, ad Danubii ripam sinistram. Austrum versus ei adfidet *STIRIÆ* Ducatus, inter Muer & Mietz amnes, qui in Dravum influunt. Est & Ducatus *CARINTHIÆ* inter Muer & Dravum, cujus incolæ strumosi. Est deniq; & *CARNIA*, hisce omnibus Australior.

HUNGARIA partem tenet veteris pannoniæ, quæ tota *Cisdanubiana* Jazygumq; fuit, & DACIÆ,

quæ fuit *Transdanubiana* Est autem Hungaria Turcorum Imperio proxima, qui in ea quidem occupavit Belgradum An. 1420. Strigonium, & Valponem an. 1443. Quinque Ecclesias, anno 1543. Budam, anno 1526. Albam Regalem 1543. Singidunum, anno 1439. reliqua pars adjuncta Principum Catholicorum opibus, hostilem vim adhuc fortiter sustinet. Nam Calvinistæ ab Ecclesiæ defensione sunt alienissimi. *Daciam* hodiè vocamus *TRANSILVANIAM*, vel *Sibembergiam*, quasi dicas, Septem castrensem, à septem urbibus, quarum primaria est Cibi-num: *Hermanstat*: eam mediam intersecat Marisus fluvius: Possidetur autem à Gabriele Bethlem.

SILESIA annis præcipuus est Odera, qui & Viadrus dicitur, urbs Vratislavia *Preslavv*. Infra eam est *MORAVIA*, de qua dixi, urbs præcipua *Ulmutz*. Ortum versus sequitur

tur POLONIA, cujus pars *major* si-
 ve Germanica cis Vistulam sita est;
minor sive Sarmatica, trans amnem,
 Flumina in Vistulam decurrunt ex
 parte Germanica, Pileza, ad quam
 sita est Petricovia, *Pioter Koyv*,
 Tribunal Regni unum: ex ripa ve-
 rò Sarmatica fluit *Buck* cui adfidet
Kaminiez. Urbs *minoris* Poloniae
 praecipua est, Lublinum, sedes alte-
 ra Tribunalis. *Majoris* verò Poloniae
 urbes sunt Cracovia, Sandomiria,
 Posnania, & Varsavia.

BORUSSIA, *la preisse* in Regiam
 & Ducalem dividitur: fuitq; olim
 utraque Equitum Teutonicorum.
 In illa sunt, Marieburgum, Torunia,
 Culma, Varmia, Gedanum, *Dantz-*
tok; in hac, quam à Rege Poloniae in
 feudum tenet Georgius Guilelmus
 Elector Brandeburgicus, sunt El-
 binga & Mons Regalis, *Künings-*
berg, Emporia latis nota. In Litto-
 re hujus tractus colligitur Ele-
 ctum.

Arum. In *LIVONIA* sunt Riga & Revalia. In *CURLANDIA* *Memel* & *Windair*. In *LITHUANIA*, Vilna. In *PODOLIA*, quæ se ad Pontum usque Euxinum porrigit, est Kiovia. In *RUSSIA* est Moscouv, magni Ducis Aula & Tribunal.

ITALIA Alpibus separatur à Gallia & Germania, cætera cingitur mari Ligustico, Tyrrheno, Siculo, Adriatico. Mons Apenninus medio ejus dorso incumbit, pertinens inde à Liguria usque ad mare Siculum, occupansq; quartam ferè Italiae partem. Amnes nobilissimi sunt Padus, qui & Eridanus, *le Po*, Athesis Italis *Adefe*, Germanis *Esch*, Arnus Tiberis. Padus recipit ex Alpibus Duriam, Ticinum, Abduam, Ollium, Mincium. Parte altera ex Apennino, Granam, Tenerum, qui *Stura*, Bormium, Serajam, Gabelum, Trebiam & Rhenum, qui fluit per Bononiam. Vix autem duæ ter-
tia

tiæ partes Italiæ habent flumen
 navigabile. Tiberis recipit *Clanim*
Cliani, *Narem*, *Nem* & *Anienem*,
Teverone. Post Tiberim sequuntur
Liris, nunc *Garigliano*, *Valturnus*,
Silurus, *Tybaris*, quem nunc vo-
 cant, *Cocito* Inde pergentibus ad
 Mare superum occurrunt, *Aufidus*,
Lovanto, Horatii verbis & clade
 Romanorum adversus *Asdruba-*
lem clarus: postea *Aternus*, *Posca-*
m, *Metaurus*, *Metro*, cujus in ripa
Asdrubal Annibalis frater cæsus
 fuit. Lacus in *Transpadana* regio-
 ne sunt, urbanus, *Lago Major*, qui
Ticinum recipit, *Cereius*, *Lago di*
Lugano, *Larius*, *Lago di Como*, qui
 recipit *Abduam*, *Sebinus* *Lago di*
Iseo, qui *Ollium* transmittit. *Bena-*
cus, *Lago di Grada*, per quem fluit
Mincius. In *Hetruria* *Perusinus*, qui
 & *Trasimenus*, & *Vulsinus*.

In fronte Italiæ est PEDEMON-
 TIUM, in quo Augusta *Taurino-*
 rum,

rum, *Turin*, Augusta Prætoria, *Osta*,
Salutiæ. MONSFERRATUS habet
 Albam pompejam. LIGURIA,
 Genuam. In LOMBARDIA præci-
 puas tenet Ducatus Mediolanensis:
 Supra eum sunt RHAETI; quorum
 urbs Curia, *Coyre*, & ad Abduam
VULTURENI, quos quùm tenerent
 nuper Hispani, extructa ante ali-
 quot annos arce *Fuentes*, & occu-
 pata Clavenna, ope & armis Chri-
 stianissimi Regis Ludovici XIII. in
 pristinam libertatem restituti sunt,
 hac lege, ut sola fides Catholica il-
 lic obtineat. Parte altera versus ma-
 re Adriaticum est FORUM JULII,
 in quo Aquilea; Est *ISTRIA*, in
 qua Justinopolis: est *CARNIO-*
LA, in quo Labatus: est *TIRO-*
LENSIS Comitatus. Est Marchia
TARVISINA: Sunt *VERONA*, *VICEN-*
TIA, *PATAVIUM*, *VENETIA*, *BRI-*
XIA, *MANTUA*, & cis Padum *PAR-*
MA. Romandiola juris est Pontifi-
 cum

cum cum Ferraria, ex donatione Pipini & Caroli Magni, Regum Francorum. Hic fuit Exarchatus Ravennensis, sive Flaminia. VENTORUM Resp. imprimis potens est. Possidet ea Corcyram in ipso Sinus aditu sitam. Tum vicinas Peloponneso, Cephaleniam, Zacynthum, & Nerigum; in quæ Ægeozaram, & Cretam. Sequitur postea Magnus Ducatus HETRURIÆ, *la Toscane*, in quo ad Arnun flumen Pisa, Luca, Florentia: Et in mari Insula ILVA, cujus urbs Cosmopolis condita est à Cosmo Mediceo. Tum Tractus SENENSIS, PERUSINUS, ORIVETANUS, PICENUS, MARCHIA ANCONITANA DUCATUS SPOLETINUS. Posthæc occurrit, LATIUM, *Compaigne de Rome*, in quo Roma, sedes Pontificis M. qui nunc est Urbanus VIII. & vicina Romæ Ostia, Præneste, *Pilastrina* Tibur,

¶ BREVIARIUM

Tivoli, *Alba*. Mons *Cæcubus* est in
 sinu *Cajetano*. *CAMPANIA*, *Ter-*
rædi Lauoro, habet *Capuam*, & ver-
 sus mare *Puteolos* & *Bajas*, ubi ve-
 terum structurarum monumenta
 & deliciarum reliquæ spectantur.
 In Regno *NEAPOLITANO* est
Neapolis. Montes sunt *Vesuvius*,
le mont de Somma *Masficus*, *Faler-*
nus, *Mondragone*. In *Aprutio* sunt
Aquila, *Sulmo*, *Lancianum*, *Orto-*
na. In *Calabria*, *Policastrum* &
Regium. In *Apulia* *Daunia*, *Apu-*
gliaplana, *Asculum*, *Manfredonia*.
 In *Peucetia* *Barum*, à quo regio *Bar-*
rensis nomen traxit, *Polioium*, *Tran-*
num, *Venusium*. In *Salantinis*
 sunt *Hydrus Otranto*, *Callipolis*,
Erundusium.

INSULÆ circa *Italiam* sunt *COR-*
SICA *Genvensium*. *SARDINIA* &
SICILIA *Regis Hispaniarum*: mi-
 nores studio omitto. *Gallinariam*,
Georgonen, *Caprariam*, *Palma-*
riolam

riolam appositam Plumbino, Ischiam, Prochyten, Capreas, fœdis Tiberii obscœnisque libidinibus decantatas. MELITA ad Africam refertur.)

STIRIA Carinthiæ versus Orientem objicitur. Habet amnes, Stiram, Muram, Dravum: Urbes, Bruggam, Grazium, Marchpurgum. *SCLAVONIA*, Illyrici veteris pars est, sita magna sui parte, Savum inter & Dravum. *CROATIA*, Hungariæ vicina est. *LIBURNIA* vicinior est sinui Adriatico: eamque sequitur Austrum versus. *DALMATIA*, in qua sunt, Sara, Sebennicum, cum urbe Spalato, cujus Episcopus M., Antonius de Dominis ad Ecclesiam Catholicam à qua recesserat, reversus est, ac nuper Romæ, extinctus. Habet eadem Dalmatia Stridonem, patriam B. Hieronymi. *BOSENA* ad amnem jacet sui nominis. *SERVIA* est veterum Mœsia

superior, ad finis Macedoniæ ex parte sui Orientali. WALACHIA Servia Rasciaq; objicitur ab oriente: Annem habet Alutam, qui se in Danubium præcipitat supra Nicopolim. MOLDAVIA & PODOLIA tenentur à Poloniæ Rege contra Turcam.

ROMANIA est ipsissima *Thracia*, habetq; ad Bosporum Constantinopolim, sedem Imperii Orientalis, quæ antea Byzantium dicta fuit, nunc vocatur *Stamboli*. Et quia eadem vocata fuit *nova Roma*, idcirco regio vicina vocatur Romania. Urbes in Romania præter Byzantium sunt, Pera Nicopolis ad Nessum flumen, Philippopolis ad Hebrum, Adrianopolis, Trajanopolis, Selymbria in littore Propontidis, BULGARIA in extrema Europa inter Hænum & Danubium sita est. TAURICAM Chersonesum, quæ *Gazaria* dicitur, insident Tartari

tari Precopenses, subacti nunc à Turca. In GRÆCIA primo occurrit trans Danubii decurrentis ripam dexteram, MACEDONIA, tum THESSALIA, inde ACHAIA, cum BOEOTIA, ac denique PELOPONNESUS. In Bœotia sitæ sunt Thebæ, & Thespia. Ad mare Jonium sitæ sunt. Epirus' Albanie. AGARNANIA, *Acarnanie*, & ÆTOLIA. MONTES decantatisimi sunt, Athos *Monte Santo*, Olympus, Pelion, Pindus, Othrys, in Thessalia. Ceraunii in Epiro: Parnassus, Helicon, Hymettus, in Achaia. FLUMINA, Strymon, Alyacmon, Peneus, Sperchius, Achelous, Asopus. URBES, Thessalonica, Philippi, Amphipolis, Pharsalis aliæque. PROMONTORIUM nobile Actium, ad quod commissa Pugna Actiaca. Sinus sunt Acarnanicus, ad quem Olpæ nunc Soppote, Corinthiacus, *Golpho di Lepante*,
cui

cui adfidet Naupactus, Sarronicus, *Golfo di Engia*, Thremaicus, *Golfo di Thessalonica*, INSULÆ in Jonio, Corcyra, *Corfis*, Nerigus, Cephale-
nia, Naxus, Ithaca: Zacynthus, in-
que Ægæo, *l' Archipelago*; Creta
centum quondam Urbibus clara,
cum labyrintho. Postea EUBOEÆ,
quæ Euripo disjungitur à Bœotia.
In Ægeo sunt CYCLADES, qua-
rum notissimæ Delus & Andros,
SPORADES, in quibus Icaria Sa-
mos, Pathmos, Claros, Chios, atq;
aliæ.

PELOPONNESUS la Moree,
Isthmo adhæret continenti, in ea
fuere populi Corinthii, Sicyonii,
Elei, Messenii, Lacones, Argivi, &
in medio istorum Arcades Flumina,
Ele, Orum, Peneus, ad quem Pisa
Olympica, & Alpheus Messenio-
rum Panisus, Lacedæmoniorum
Eurotas, ad quem Sparta sive Lacedæ-
mon, Argivorum Inachus ad
quem

quem Mycenæ. Montes Phloe,
Stymphalus, Taygetus.

IV. AFRICAM veterum non-
nulli Nilo ab Asia disjungere; nos
Sinu Arabico. Est ergò Africa nobis
Peninsula, cujus Isthmus est inter
Mare Mediterraneum & Sinum A-
rabicum: extendit autem se utrim-
que trans Tropicos, maxima sui
parte subjecta solis ardoribus, sic-
ca, arenosa, serpentibus usq; adè
scatens, ut alibi deserta sit, alibi
non nisi ab ocreatis agricolis pro-
scindi possit. Quæ trans Æquato-
rem sita sunt, non describuntur à
Græcis aut Romanis scriptoribus.
Est autem in ea statim ab Isthmo
Ægyptus, inde Marmarica, & Cy-
renaica, quæ & Pentapolis dicitur;
tum Pyzacium, & *Africa sive Libya*
propriè dicta: adhæc Numidia,
ac denique Mauritania, & quidem
duplex, Tingitana & Cæsariensis.
ÆGYPTUS Nili ostiis continetur,
quorum

quorum extrema sunt, Orientem
versus Pelusiacum, ubi Damiatia
versus Occasum Canopicum, ubi
Alexandria & Pharus; loca Franco-
rum Regum expeditionibus clara.
Reliquum Africae latus usque ad
Fretum Gaditanum vocant vulgò
BARBARIAM: suntq; in ea em-
poria, Tripolis, Africa, Tunis, Go-
lera vicina Carthaginis ruinis, Hip-
pona, *Bona*, Algerium, nec procul à
Freto, in sinu, sita est arx *Penon de
Veliz*, Gothorum, vel Saracenorum
opus.

TINGITANA Austrum versus
Atlantè monte eminentissimo ter-
minatur, versus ortum Malva fluvio
separatur à Provincia Cæsariensi:
versus Septentrionem est mare Me-
diterraneum: ad Occasum Ocea-
nus Atlanticus. In ea sunt montes
Abyle & Heptadelfi. Regna ho-
diè Fossæ & Marocci. *FESSANUM*
regnum habet Provincias septem.

i. est

1. est Tremizen, quæ nunc Savia, in qua urbes olim XL. hodiè memorantur Oranum, ad litus, Tremezen, Anafa, Mancora, Rabatum, Menzala, Nuchele, Adendum, Tegegiltis, Mardaravanium, Dazia, Azarfa. 2. Fessa, in qua urbes, Sala, Mequines, Fessa, quam triurbem merito dixeris; constat enim oppido veteri, novo, & medio. 3. Asgaretta, in qua Laracha, Alcazara, Arzil. 4. Habata, in qua Ezagena, Beniteudia, Amergo, Tenzerrum, Aguilala, Bezatum, Tetuana, Tingio, & Ceuta, quæ veterum Septa est. 5. Etrifana, in qua Beatis, Vellezum, Hiellezium, Tageza, Geba, & Mègima. 6. Garetia juncta regno Tremezen, habetque oppida, Melilla, quæ Ptolomæo vocatur Ryssadirum, Cassacam, Teznotam, & Megenum. 7. Est Chausa, vicina Numidiæ, in qua Teuretum, Dudubum, Tezara, Ainelginnum, Me-

Mehedia, Umeginnabe, & Garclivum.

MAROCUM creditur esse Bochi Regia: sunt, qui malint esse Bocanum Himerum, ad sidet autem Tensisto flumini, quod Nubiensis Geographus vocat Tansist: habuit urbs ipsa quondam C. millia ædificiorum portas XXIV. adestq: non procul ab Agmeti angastiis, per quas ad Lamptunias solitudines, itur. Provinciæ illi subjectæ sunt septem, inter quas Ducala, & Tedela.

CÆSARENSIS Mauritania est Sallustii *Numidia*: sed post conditam Juliam Cæsaream juncta est Mauritaniæ: clauditur versus orientum Ampsaga flumine, noménque habet ab urbe primaria quam hodiè vocant, *Alger*. Fuit autem Numidia Masanissæ Regis nomine celebris: urbes habuit, Juliam de qua jam dixi, Arsenariam, Rusci-bar, Rusibirsim, Saldas. In

In *AFRICA* sive *LIBYA* propriè dicta fuere Hippo Regius. Aphrodisium, Utica, Carthago, Tunis, Maxula, Syrtes duæ, major minorque: Amnes Rubricatus, Bagrada, Triton.

BIZANTIUM Lybophœnices primi coluere, estque *Africæ* ea pars, in qua duæ illæ sunt Syrtes: urbs primaria Hadrymettus, fluvius Cyniphs. *CYRENAICA* sive Pentapolis quinque habet urbes, quarum præcipuè sunt *Arsione* & *Berenice*. Cæterum confusis veterum limitibus auctoque *Arabum* Mahumetanorum imperio omnia ista nunc subsunt Regi Tunetano, qui ditio- nem istam in quatuor provincias distinxit. 1. est *Constantina*, in qua urbes novem, Collobesus, Ruscica- da, Tacaccia, Hippo, Biserta, Con- stantina, Milia, Tifesa, & Tebera, 2. *Tunetana*, in qua urbes quatuorde- cim. Utica, quam Itali hodiè vo- cant

cant Porto Farina, Carthago, Tun-
 nes, Camartia, Abditana, Nebilis,
 Hamametha, Culpea, Heraclia,
 Singul, Monasterium, Tabulba, A-
 phrodisium, Ruspina. 3. Tripolita-
 na continet Menigem insulam, quæ
 Lothophagitis, nunc Gerbi: adhæc,
 Zoroatum, Lepidem, ipsamq; Tri-
 polim Asiaticorum coloniam, 4. est
 Zebensis, ad quam interiora Africa
 Numidiæque pertinent. In hac est
 mons Atlas, qui ex Marmarica or-
 tus, se in occasum latè spargit, ac
 juxta fauces Sufi amnis, qui Mellam
 tergemnam urbem alluit, in Ocea-
 num se fundit Atlanticum.

Prope Marocum est Promonto-
 rium Cantin, & in Oceano Insula
 Maderæ & magis Australes, *INSU-
 LÆ CANARIÆ*. Sequitur postea
 Regnum, *GUALATÆ*, cum Pro-
 montorio Albo, *Cabo Blanco*: cui
 Austrum versus obijcitur Promon-
 torium *VIRIDE*, *cabo Verde*, à quo
 vici-

vicinæ insulæ vocantur. Virides,
isles de Cabo Verde, Decimo ab Æ-
 quatore gradu occurrit Promonto-
 rium, *Serra Lionna*, ubi littus in Ori-
 entem curvatur, habetque Regnum
GVINEÆ auriferū. Sub Æquatore
 est *INSULA S. THOMÆ*, cui supra
 infraque adjacent insulæ, *PRINCI-
 PIS*, *Ifola del Principe*, *ANNI BONI*,
de Anno bono, ubi jam littus ad gra-
 dum usque XXXV. in Austrum
 porrigitur: quo in tractu est Re-
 gnum *CONGO*, vel *MANICON-
 GO*, & Regnum *ANGOLA*: tum Pro-
 montorium Bonæ Spei, *le Cap de
 Bonne Esperance*. Unde se iterum
 littus in ortum æstivum curvat, ex-
 tenditque etiam trans Æquatorem
 usque ad Promontorium Aromata,
 quod vulgò vocant *Cabo de Gnar-
 dasu*, & ostium sinus Arabici. In
 continenti sunt *MONOMOTAPA*,
MOZAMBICA, & ad Sinum Arabi-
 cum, *ADEL*, cum *Insula Zocotora*,
 aloës

aloës optimi feracissima, quam Ptolemæus vocat Dioscoridum: Insula nobilis MADAGASCAR, sive D. Laurentii à Tropico Capricorni ad XII. usque ad gradum ab Æquatore porrigitur. Interius in Africa sunt, *BILEDULGERID*, *NUBIA*, & *REGNUM ABYSSINORUM*, potentissimum. Sunt autem Regis hi ferè tituli Supremus meorum regnorum, à Deo unice dilectus, columna fidei, ortus ex stirpe Juda filius David, filius Salomon, filius columnæ Sion, filius ex femine Jacob, filius manus Mariæ, filius Nahu secundum carnem, filius sanctorum Petri & Pauli secundum gratiam, Imperator superioris & inferioris Æthiopiæ, & amplissimorum Regnorum, jurisdictionum, & terrarum, Rex Goæ, Caffares, Angolæ, Barn, Baliguaza, Adoæ, Vanguæ, Goyamæ, ubi Nili fontes sunt, *Amaræ*, *Baguamodri*, *Ambee*

Ambee, Vanguci, Tigremahon, Sabajus, quæ patria est Regine Sabæ; Barnagasfi, & Dominus usque in Nubiarn, quæ in Ægyptum extenditur. Amnes nobilissimi Africæ sunt, Mulucha, qui Mauritaniam finit. Ampfaga, qui Numidiam. Nilus, insulam faciens Meroen, quæ nunc dicitur *Gueguere*, & Niger. Ad Nilum fuit Memphis, nunc est Cairus, cui vicinæ Pyramides. Lacus sunt ZAI-RE & BORREO. Montes præcipui, Heptadelphi, Abyle Atlas, Lunæ. Porrò Atlas sic per Africam discurret, sicut per Asiam Taurus, per Europam Alpes. DESERTA Africæ sunt, *Tegazza*, *Barcha* *Elfocar*. *Henr*. PROMONTORIA si à Gadibus proficiscare; *Cantin*, quod Ampelufiam vocat Mela; *Dalgur*, *S. Maria*. *Blanco*, *Verde*, quod est veterum Hesperion keræ, *Roxo*, *Vorga*, *de las Palmas*, *de las Baxas*, *de tres punctas*; *de S. Paul*, *de saint Benoist*, de

D

ist, de

ist, de Lopes Consalues; de Primero, de Lerdo Arcas Negro, Cenertam, de Bonna Esperanza, de Correntes de Guardufu.

Totus verò Tractus Ægypti, qui ad Sinum Erythræum extenditur, olim tributus fuit Asiæ, nunc pertinet ad Africam. In eo Tractu hoc „ est memorabile; quod nullum „ flumen inde se exoneret in Mare „ rubrum. Ipsum illud mare hodiè vocatur Italis *Mar Russo*: Arabibus *Calzem*, Hebræis, iam *Suph*. Scatet autem insulis, & cæcis vadis. Fretum sive ostium finus vocant hodiè *Babel-mandel*. Merces Africanæ sunt, Ebur, Aurum, da&yli, coria caprina, bubula, aliaque: adhæc *Zibetum*, *Pfittaci*, *Simia*, *Elephantes*.

V. ASIAM ab Europa dividunt *Tanais* fluvius *Don*. *Mæotis* Palus, *Mardel Zabache*, *Bosphorus Cimmerius*, *Baccadi* *S. Joanni* *Pontus Euxi-*

Euxinus, *Mar Maggiore*, vel *Mar Negro*. Bosphorus Thracius, *Sretto di Constantinopoli* Propontis, *Mar di Marmora*. Hellepontus, *Bras de S. George*, vel *Destroit des Casteaux*. Mare Ægæum *Archipelago*, & Mare Syriacum. Ab Africa Isthmus, & Sinus Arabicus, cætera clauduntur Mari Arabico, Oceano Indico, Eoo, & Sarmatico. Una autem Asia sua magnitudine æquat Europam & Africam simul junctas. Dividetur autem ea rectè à nobis in partes septem. I. habebit ditionem Imperatoris Turcarum. II. Moschi ditionem Asiaticam. III. Terras Magni Tartarorum Chami. IV. Persarum Dominium. V. Indiam utramque, tum eam, quæ est intra Gangem, tum eam, quæ est extra. VI. Sinas. VII. Insulas Eoas.

I. TURCARUM Imperio nunc præest Sultanus Amurathes, post Sultanum Osmam, & Sultanum

D 2

Musta-

Mustapham. Ejus in Asia partes sunt istæ. NATOLIA, quæ est Asia minor, SYRIA, ARABIA, cum Insulis ad Asiam pertinentibus, Tenedo, Icaria, Chio, Carpatho, Rhodo, Cypro. Hisce omnibus in Asia præsunt XXIX. Beglcrbegi: nimirum Natoliæ, qui præfectus est undecim Provinciis Caramaniæ, qui septem, Sivas, Tocati, Dulgarid, Aleppi, qui subjectas habet VII. Præfecturas, Cham sive Damasci, qui decem: Tripolis, qui V. Maras, Diarbech, Bagdat, quæ est Babylonia, qui XVIII. Balsas ad ostium Tigris, Garman, Aden, seu Gemen, quæ est in Arabia Felice, habetq; sibi subjectas præfecturas V. Gheberz, quæ est in Cypro, Scheherzul, quæ est in Assyria. Unan, in finibus Persarum præfectus XIII. Provinciis. Arzerum in Armenia majore, qui III. Tiflu, Tschildir, qui IX. Sochum, Cars, Temircapi, Batin
in

in finibus Georgianorum: Situa-
 seu Mediæ: Fassa in Mangrelia, Re-
 van, & Somachia. NAVALIA Tur-
 cæ quatuor in univrsum sunt, unū
 in Peru, pro urbe Constantinopo-
 litana. Secundū Callipoli, pro
 Ponto Euxino. Tertium in Zues, pro
 sinu Arabico. Quartum in Balseram
 ad tuendum sinum Persicum.

MARE Caspium *de Sala* vel *Ba-
 chu*, in hac parte est, quod falso cre-
 diderunt Veteres Sinum esse Ocea-
 ni Septentrionalis, undique enim
 terris clauditur: exonerant se in il-
 lud ab occasu Araxes, à Septentrio-
 ne Rha, ab ortu Iaxartes & Oxus, ab
 Austro Cyrus. AMNES in Pontum
 Euxinum influentes sunt Thermo-
 doon, Iris: PONTI, Halys: GALA-
 TIÆ, Barthenius, & Sangarus: BI-
 THYNIÆ, Rhindæus: In Ægæum
 influunt ex PHRYGIA, Simois &
 Scamander, EX LYDIA Caycus &
 Hermus. Caystrus & Mæander ex

CARIA. Xanthus ex **LYCIA.** Catafactes ex **PAMPHYLIA**, sive *Cammania*, Cydnus ex **CILICIA**, qui Tharsum, Pauli Apostoli patriam, præterlabitur. Orontes ex **SYRIA**, cui adsidet Antiochia: Jordanes ex **PALESTINA.** **LACUS** ingens Asphaltites, in quem se effundit Jordanes. Hic ex Libano duobus capitibus oriens, Jor, & Dan, per Samachoniten lacum & mare Tiberiadis se exonerat in eum, quem dixi Asphaltitem lacum vel Mare mortuum. **URRES** *Alia* percipiunt nunc sunt, Theodosia *Cafa*, & Trapezus *Trebizonde.* Fuerunt quondam Amasus, Prusa, Chalcedon, Abydus, Troja, Smyrna, Colophon, Ephesus, Miletus, Patara, Tarsus, Antiochia, Tripolis, Berytus, Tyrus, Sidon, Joppe *Jassa*, Acalon, Azotus, Gaza, Damascus. Hierosolyma, quam Ælius Adrianus à se Æliam vocari voluit. **MONTE S**
PHRY-

PHRYGIÆ Cimon & Ida, cujus pars
Gargara. LYDIÆ Siphylus, Caria
Cadmus: Sunt etiam in hac Asia
parte Taurus & Antitaurus, itemque
Libanus & Antilibanus. In CYPRO
sunt urbes famosæ, Salamis, quæ
nunc Famaugusta, Amathus, Pa-
phus, & Nicosia.

ARABIA triplex est, *Petrea*, in
qua Petra oppidum; *Deserta*, inter
Ægyptum & Petream: *Felix* inter
Mare Erythræum & Persicum. In
deserta sunt montes *Sina* & *Horeb*,
ubi Deus Mosi tabulas legis dedit.

Populi confines, Moabitæ, Idu-
mæi, Judæi, Galilæi, Samaritani.
Tituli Magni Turcarum Imperato-
ris hi sunt. Imperator .: .: Filius .:
.: semper victor. Ego, qui per in-
finitas gratias Omnipotentis, & a-
bundantiam miraculorum Princi-
pis Prophetarum, sum Imperator
Augustorum Imperatorum, distri-
butor coronarum ac diadematum

inter maximos terræ Principes, minister duarum sacratissimarum & augustissimarum urbium & pulcherrimarum totius orbis, Meccæ & Medinæ, protector sanctæ Hierusalem, Dominus maximæ partis Europæ, Asiæ & Africæ, victor nostro ense partæ, scilicet regionum & regnorum Græciæ, Themisuar, Bosnæ, Segeti, Natoliæ, Caramaniæ, Ægypti, omnisque terræ Parthorum, Curde, & Georgianorum, portæ ferri, regionisque Principis parvorum Tartarorum, Cypri, Diarbequir, Aleppi, Erserum, Damasci, Babylonis, Batzaræ, Arabiarum, Abech, Tunis, Tripolis Barbarie & plurimarum aliarum regionum, insularum, fretorum, portuum, populorum, familiarum, generationum, & infinitarum myriadum præstantissimorum militum, qui sub nostro obsequio requiescunt & sub mea iustitiâ qui sum Imperator. + + +
Fili-

Filius Imperatoris + + + +, Imperatoris Mahumet, Imperatoris + + +, Imperatoris + + +, & Imperatoris, gratia Dei, refugium precipuorum Principum Mundi, & asyllum honoratissimorum Imperatorum.

2. MAGNUS MOSCORUM
sive Russorum Dux præter ea, quæ in Europa tenet, ingentes habet regiones in Asia, confines Tartaris, ut sunt PEZONR, CONDORA, PERMIA, DUVINA, OBDORA, usq; ad Volgam flumen. Tituli Ducis hi sunt Gratia Dei imperator & Dominator totius Russiæ, magni Ducatus Volodimiræ, Moscoviæ, Novogrod, magnæ Pskoviæ, Smolenskiæ, Ihueriæ, Ingariæ, Permiæ, Wiathkiæ, Bulgariæ, &c. Dominator & magnus Princeps Novogrod regionis inferioris, Czernigol, Retza Wolochdæ, Bsoviæ, Bielloy, Ro-

D 5 stoviæ,

stovia, Jaroslovia, Poloczka, Udor, Obdoræ, Condimia, &c.

3. PERSICUM Imperium trans-
 misso Euphrate sequitur, estq; pro-
 ximum ei Mare Caspium, quod un-
 dique terris clauditur. Terminus
 Persarum Imperii est Indus amnis.
 Sunt autem in eo MEDIA, ASSYRIA,
 SUSIANA, MESOPOTAMIA, PER-
 SIS, PARTHIA, HYRCANIA,
 MARGIANA, BACTRIANA, PA-
 ROPAMISUS, ARIA, DRANGIA-
 NA, GEDROSIA, & CARMANIA,
 Flumina, Euphrates & Tygris, qui
 in Armenia orti diversis fontibus,
 postea junguntur, effunduntque se
 in mare Persicum sive Rubrum.
 Mons Taurus variis nominibus pro
 locorum situ appellatur per totam
 Asiam, Imaus, Emodus, Paropa-
 missus. Urbs in sinu Persico me-
 morabilis est, *Ormus*, quam supe-
 riore

riore anno, qui erat 1623. eripuit
Perfa Hispano.

4. *TARTARI* Septentrionalia A-
fiæ tenent à Mæotide usque ad O-
ceanum Eoum, neque est ullius in
toto orbe majus latiusque Impe-
rium. *TARTARIA DESERTA*
multas hordas habet. *ZAGATAI*
est Scythia intra Imaum, nomine à
Sogdianis petito. *CATAI* regnum
cælo, soloque beatissimum. *TAN-
GIT* est Scythia extra Imaum, cum
Serica regione vicina Sinensibus.
Urbes præcipuæ sunt, Combalu,
Samarcanda, Caindus. Caffa, quæ
est in Tartaria Præcopensi, est vete-
rum Theodosia. Quinsai urbem to-
tius orbis maximam solus memo-
rat Paulus Venerus, qui de ea stu-
penda narrat, fidemque exceden-
tia. Pertinent autem ad Septen-
trionalem Tartariam Samoità, op-
positi freto Weygaz. Flumina præ-
cipua sunt, Pulisachnis, Cáromo-

ra, Quiantu, & Quiam, quorum istum ajunt latissimum esse & profundissimum.

§. INDIAM Ganges mediam secat, quo fit, ut pars ejus Persis vicina, sive occidentua, vocetur India intra Gangem, altera verò, extra Gangem. Illam hodiè appellant *Indostan*: suntque in ea *CAMBAJA*, *BISNACAR*, in qua urbs *GOA CALICUT*, *NARSINGA*, cum Insulis *CEILON*, & *MALDIVIS*, quarum numerus ignoratur. In Transgagetana sunt, *BENGALA*, *PECU*, & ingens Promontorium, in quo Malacca. Eidem accensetur quoq; *SUMATRA* insula, quam Plinius & Ptolemæus vocant *Traprobanem*; describuntque exactiùs, quam nobis hætenus innotuit. Merces Indiæ sunt aurum, sericum, gemmæ, uniones, aromata, ut piper, caryophylli; nuces myristicæ, cinna-
momum, rhabbarum, aliaque.

6. SINARUM regnum in Zona temperata situm est, terminaturque Mari Eoo, India, & Tartaria, à qua per spatium CCCC. Leucarum, ubi natura montium munimentum non dedit, muro discluditur, humana industria exstructo. Regio amplissima est. Provinciæ in ea CL. Metro- poles CCXXV. Castella majora MCLIV. Municipia CCCCXX. Villarum pagorumque numerus innumerus. Incolarum summa ex- crescit ad LXX. myriadas, Urbes præcipuæ sunt *Panquin* & *Nanquin*. Cives ibi & per omne regnum inge- niosi atque industrii: Typographi- as, Tormenta bellica, cum usu pul- veris sulphurei, aliasque artes ha- buerunt ante nos.

7. INSULÆ MARIS EOI sunt JAVA MAJOR, BORNEO, fe- rax aromatum, CEILAM, MOL- VECÆ quinque, Ternate, Tidor, Mutir, Machiam, & Bachian, oc-

D 7

cupa-

cupatæ à Batavis, qui etiam possident Amboynam & Bantam. *LUCONIAM, PHILIPPINAS, & JAPONIÆ* partem tenet Hispaniarum Rex. Abundat autem Japon argento: ceteræ insulæ gemmis, unionibus, aromatibus.

VI. Superest spectanda *AMERICA*, inter Mare *del Zur* & *Del Nort* interjecta; eam dubia per diu suspicione, postea accuratiore Christophori Columbi, Cortesii, Valboæ, Pizari, Americi Vesputii, & Ferdinandi Magellanis inspectione cognitam descriptamq; ob ingentem amplitudinem statim *NOVUM ORBEM* vocavere: inventa est autem anno M. CCCC. *XCVII.* regnante in Hispania Ferdinando Aragonum Rege. Dividiturque in *Septentrionalem, & Australem*, quas partes connectit Isthmus Darienis. In illa sunt *ESTOTLANDIA, TERRA LABORATORIS, CANADA,*

NADA, NOVA FRANCIA, NORUMBEGA, VIRGINIA, FLORIDA, JUCATAN, NICARAGUA, NOVA HISPANIA. CALIFORNIA & QUIVIRA Interius NOVA GRANATA, & NOVA HISPANIA. In hac sunt CASTELLA AU-
 REA, PLOPAIANA, PERUVIA, CHILI, CHICA, & BRASILIA. Peruvia sub Karolo V. detecta est anno M. D. XXX. Brasiliam commendant portus Fernamboci, & *Totos sanctos*, proventu saccati nobiles, quorum hunc Batavi, quum anno M. DC. XXIV. occupassent, deferere iterum coacti sunt.

Amnes præcipui sunt, Paragnian, fluens per Novam Franciam, Maragnion, qui idem vocatur fluvius Amazonum, per Meridionalem Americam labens. Fluvius Argenteus, *Rio de la plata*. Hi omnes exonerant se in Mare del *Nort*.

Nort. In oppositum verò mare sive Pacificum, quod vocant *del Zur*, nullus (quod mirum est) eximius annis labitur: tantùm inter Californiam & Novam Granadam Caramara fluvius se injicit in Sinum Vermilium. **URBES** in America præcipuæ sunt Cusco, Mexico, Quito, Havana, Nombre de Dios. Insulæ in sinu Mexicano sunt, **CUBA**, **HISPANIOLA**, quæ & S. Dominici insula vocatur, **JAMAICA**, quæ & S. Jacobi dicitur, **S. JOANNIS**, quam Boriques nominant, **MARGARITA**, quibus prætexuntur ea, quæ vocantur **ANTILLAS** vel Camercanæ insulæ, quæ omnes Hispano subjectæ sunt. Ulteriùs ortum versus in patente Oceano ad gradû latitudinis XLVIII. sunt **AZORES**, sive Flandricæ, ad quarum meridianum acus magnetica recta in Septentrionem fertur. **Merces** Americanæ sunt **Argentum**, **Coria**,

Coria, Sal, *Conciniglia*, Gemmæ,
Uniones.

Nunc terris peragratis aperien-
da quoque sunt *MARIA*: est enim,
homo animal amphibium, & non,
minus mari præest, quam terræ: sed
illi ob hanc. *Maria* igitur partim
terras subeunt, partim circumlu-
unt. Illud ubi fit. *Sinus est*; hoc *In-
sula*. Mare autem quod vis terras
subiens vocari potest *Mediterrane-
um*, sicut est; quod verò ambit, vo-
catur *Oceanus*: *Mediterranei* ta-
men nomen singulariter illi *Sinui*
adhæsit, quod per *Fretum Hercu-
leum* immissum, *Europæ*, *Africæ*,
atque *Asiæ* oras non tantùm tangit,
sed etiam terminat. Id *Græci* *Lati-
ni*que interius vocant. *Arabes*,
Damascenum. In eo sunt, *MARE*
IBERICUM, *BALEARICUM*, *GAL-
LICUM*, *LIGUSTICUM*, *TYR-
RHENUM* sive *HETRUSCUM*, *SI-
CULUM*,

CULUM, ADRIATICUM, JONIUM,
 CRETICUM, ÆGÆUM, *archi-
 pelago*, cujus pro insularum nume-
 ro varia nomina, nam à Myrto,
 Myrtoum, ut Icaria Icarium, ab ali-
 is Rhodium, Carpathium, Lesbo-
 um, HELLESPONTUS *Bras de S.
 George*. PROPONTIS, *Mar di Mar-
 mora*. BOSPHORUS THRACI-
 US, *Savette di Constantinopoli*; Hel-
 lesponto Xerxes, Thracio Darius
 in Europam irrupit. Ad hæc PON-
 TU, EUXINUS, *Mar, Maggiore*. BO-
 SPORUS CIMMERIUS, *Bocca S. Joanni*,
 Palus MOEOTIS, *Mar della Tana*,
 Scythis *Temerida*, in quem influit
 Tanais, quem Scythæ *Silim* vocant.
 Littora autem Asiæ atque Africae
 ab Helleponto stringenti, occur-
 runt hæc maria, Carium, Rho-
 dium, Pamphylium, Cilicium, Sy-
 rium, Phœnicium, Palæstinum, Ju-
 daicum, Ægyptium, Cyrenaicum,
 Lybicum, Numidicum, Maurita-
 nicum. Alter

Alter sinus est Septentrionalis, Codanus, Balticus, Germanicus, Cimbricus, extenditurque à freto Sontico usque ad extremas Finniæ & Boddix oras. Estque hoc in Finlandia memorabile, quod tribus à Rasseburgo milliaribus Austrum versus inter cautes marinas locus sit, ad quem naves quum appulerunt, vident acum pyxidis, nauticæ statim in gyrum verti, nec cessare hunc morum, priusquam, uno inde milliari abscesserint.

*Terrine sine quem veteres plerique (nam Herodotus & Aristoteles à cæteris dissentiunt) crediderunt è Scythico Oceano proficisci, & esse MARE CASPIUM, imaginarius est, imò erroneus: mare enim istud undique terris cingitur. Esto ergò nobis Tertius sinus ARABICUS *Mardi Mecca*, à patria Mahometi.*

Quartus Persicus: pertinent autem hi duo ad Mare Erythræum.

Quin-

Quintus Argaricus sive Gange-
ticus, *Golfo di Bengala*.

In Hemisphærio Occidentali si-
ve Americano duo sunt Sinus me-
morabiles, MEXICANUS & VER-
MILIUS.

OCEANUS ipse pro situ aut
qualitate varia sortitur nomina: vo-
catur Scythicus, Septentrionalis,
Glacialis, Cronius, Amalthus sive
Hyperboreus, Germanicus, Britan-
nicus, Calcedonius (nam Deucele-
donius fictitium est) Gallico, Aqi-
tanicus, Cantabricus, Hispanicus,
Atlanticus, Æthiopicus, Indicus,
Sericus, Australis, Eous, Sinensis,
S. Lazari, *Mar del Nor*, *Mar del
Sur*, sive Pacificum.

PERIPLUS oræ maritimæ in no-
stro Hemisphærio sic se habet. A-
FRETO Weygatusque ad Pro-
montorium Caninos, RUSSIA est,
sive SARMATIA EUROPAEA. Inde ad
Promontorium Norvvegiæ maxi-
me

mè Septentrionale, FINMARCHIA :
 Unde ad Fretum Sonticum sive Bal-
 thicum, NORVVEGIA. A Freto Balthi-
 co usque ad Albi fluminis ostium,
 est Chersonesus Cimbrica sive
 Dania. Ab Albi ad Rheni ostia,
 littus GERMANICUM. Hinc ad Bajo-
 nam, littus GALLICUM, variis nomi-
 nibus, Flandricum, Normanicum,
 Britannicum, Santonicum, Aquita-
 nicum. A Bajona ad Promonto-
 rium Celticum ora est CANTABRI-
 CA, *Biscaye*. Inde PORTUGALICA,
 postquam sequitur BAETICA, sive
 Andalusia. A Gadibus & freto
 Herculeo usque ad Promontorium
 Capitis Viridis est AFRICA. Inde ad
 Promontorium *Serta Lionna*, GUI-
 NEA & NIGRATARUM ora. Tum
 sequitur Regnum CONGO, & AN-
 GOLÆ; & ad Caput Bonæ Spei,
 ZANZIBAR: postea littus MONO-
 POTAPÆ; à quo ad Promonto-
 rium usque Guardafu juxta Sinum

Ara

Arabicum, est littus MOZAMBI-
CÆ. Hinc sequitur littus ARABI-
CUM, PERSICUM, INDICUM,
& ad Orientalem Oceanum littus
SINAE. Unde per Fretum Anian
reditur ad Mare Septentrionale &
Fretum Weygaz.

PERIPLUS Americanus ex iis,
quæ diximus, nosci potest. In ora
maximè Septentrionali nobis co-
gnita sunt freta Davis & Frobrisseri
à quibus ad Promontorium. Bre-
ton est ESTOTILANDIA cum
TERRA CORTEREALI. A Bri-
tonum Promontorio usque ad
Caput *de Arenaz* est NORUMBE-
GA, tum NOVA FRANCIA, &
VIRGINIA. Hic se in Isthmum
contrahit vasta regio, factò ab Ori-
ente in Occasum ingenti Sinu, qui
vulgo *MEXICANUS* dicitur. Isth-
mus utrinque Oceano pulsatur. Pro-
montorium in eo *JUCATAN*, à quo
sursum versus ora Septentrionalis
per-

pertinet ad Novam Hispaniam inferior sive Australis vocatur **NOVA CASTELLA**. Hinc ad Promontorium Alinde & fluvium Maragonem sunt oræ **CARIBANTIS** & **TISNADAE**, subjæctæ Æquatori. A Promontorio Alindæ usque ad Cabo Frio, quod subjacet Tropico Capricorni, littus est **BRASILIÆ**, in quo nobilis portus S. Salvatoris. Hinc ad ostium fluminis Argentei, *Roi de la Plata*, sunt **TOPINIKINI**. Unde ad Fretum Magellanicum regio **CHICA** se pandit. Fretum ipsum creditum est unicum esse duntaxat, nec posse in mare adversum nisi eo solo penetrari: Sed ab Isaaco *le Meire* edocti sumus, esse etiam alias vias magis vergentes ad Polum Antarcticum, quibus commodior se aperit navigatio: quastamen vias Hispanicæ Tabulæ ante hos annos XXX. editæ, alique Venetæ his ipsis vetustiores signaverunt, A
Freto

Freto igitur isto recta ferè se in Septentrionem spargit litus, habens interius Regnum *CHILI*, usque ad Promontorium Fortunæ, à quo ad Promontorium S. Jacobi est *PERUVIA*. Inde ad promontorium Vermilium ora *NOVÆ HISPANIÆ*. A Promontorio Vermilio usque ad *Sierra Nouada*, est *CALI-FORNIA*. A qua ad Fretum Anian, *QUIVIRA*. Fretum autem Anian creditur Americam ab Asia separare.

Addamus hoc loco aliquid de *MARIUM* inter se *CONIUNCTIONE*, nam & hæc res ad Geographiam pertinet, quatenus ea *Politica* ancillatur. Jungi ergò posse inter se *Maria*, quæque natura primo disclusit disjunctaque, posse remotis impedimentis reddi navigantibus pervia, docuit nos *ipsa natura*; *Siciliam* quippe, quum continens esset, agroque *Brutio* adnexa: mare
ex

ex Tyrrheno & Hadriatico immis-
sum, adefis Isthmi augustiis inter-
cepit, fecitq; Insulam, & ut ait Poe-
tarum princeps,

quum protinus utraq; tellus

*Una foret, venit vi magna Pontus, &
undis*

*Hesperium Siculo latus abscidit, arva-
que & urbes*

*Littore diductas angusto interluit
estu.*

Avulsit simili modo natura Cy-
pron Syriae, Eubœam Bœotiae.
Eubœae Atalantem & Macrin, Bes-
bicum Bithyniae, Leucosiam. Sire-
num promontorio, docuitq; nos
suo exemplo, jungere inter se Ma-
ria, sublatis obstaculorum moli-
bus ad usum commerciorum. Est
enim, ut Ars Imitatrix naturæ, ita na-
tura Artis dux, magistra, & comes.
Hoc modo fretum Gaditanum a-
junt ab *Hercule* perfoffum. *Sesoftrim*
quoque ferunt Ægypti Regem, &

E

post

post eum *Psammiticum*, ac deniq;
Ptolemaos, ducta ex Nilo in sinum
 Arabicum fossa, conatos esse navi-
 gabilia inter se reddere maria, in-
 ternum sive Mediterraneum, & Æ-
 thiopicum. Fuit quoque consilium
Seleuco Nicatori, pontum Euxinum
 jungere Mari Caspio. *Nero* Impe-
 rator Isthmum Corinthiacum per-
 fodere conatus est, & ex Pelopo-
 neso insulam facere, ne ex Jonio
 in Ægæum proficiscentibus opus
 esset periculosissimum Maleæ pro-
 montorium præternavigare. *Caro-
 lus Magnus* Francorum Rex, & pri-
 mus Imperator, quum expeditionem
 meditaretur in Græcos, fos-
 sam ducere instituit ab Alemone in
 Radantiam, ut commeabilia inter
 se efficeret Oceani & ponti littora,
 possetq; exercitus suos & castrensia
 impedimenta ex Oceano, Mosa, &
 Mosella in Rhenum, inde in Mœ-
 num amnem, postea in Regnesum &

& Radentiam, inque Alemonem & Danubium deducere, atq; ita secundo amni usq; in Pontum Euxinum deferre. Sed & ante eum *Lucius Verus*, qui imperante Nerone exercitibus in Gallia præfuit, Mosellam & Rhenum facta inter utrumq; fossa conatus estnectere, ut copiæ per mare, dein Rhodano & Arari per illam fossam subvectæ, mox fluvio Mosella in Rhenum, exin in Oceanum devenirent, sublatisq; itinerum difficultatibus navigabilia inter se Occidentis Septentrionisq; littora fierent: cujus tamen institutum impeditum est à *Gracilli*. In *Hispania* etiam non semel actum est de perfodiendo Isthmo Dariem, qui Americæ partes connectit ducendaq; fossa inter *Nonpre de Dios*, & *Panamam*, ut ita ex sinu Mexicano in Mare pacificum navigari posset, pateretq; inter duas Americas liber & tutus.

Hispanis in Indias Orientales itus
 ac reditus. Statuerat quoq; *Franci-*
scus I. Ajacen Garumnæ committe-
 re, ut, ne opus esset iis, qui ex portu-
 bus Galliæ Mediterraneo mari ad-
 fitis in Oceanum Aquitanicum, aut
 Gallicum, aut Germanicum profi-
 cisci vellent, Hispaniam omnem
 circumnavigare, & præter itinerum
 moras, pericula, Impensas, alieni
 quoq; Regis Imperium experiri.
 Quin & nostro hoc sæculo *Præsidis*
Jeannini sagaci industria inventa est
 ratio jungendi Ararim cum Ligeri,
 beneficio lacus cujusdam in Bur-
 gundia pari ferè octo leucarum in-
 tervallo utrimq; ab istis amnibus
 fiti, ut ita ex Masfilia portabusque
 vicinis subvectæ naves in Rhoda-
 num, ex Rhodano in Ararim, ex A-
 rari in eum, quæ dixi, lacum perve-
 nirent, unde possea in Ligerim, in-
 que Oceanum secundo anni de-
 scenderent. Lacum vocant *Long*
pen

pendu, constatque ex eo lacu duos
 amnes fluere, Verbincham & Du-
 nam, quorum alter supra portum
 Digoini se injicit in Ligerim: alter
 propè Verodunum miscetur Arari;
 ut videri possit natura ipsa Regem
 nostrum ad tantum opus suis quoq;
 subsidiis invitare. Ad quas com-
 moditates illa etiam accedit, quod
 per canalem Briaræ ex Ligeri in
 Sequanam ipsamq; Parisiorum ur-
 bem Lutetiam, facilis atq; expedi-
 ta possit institui navigatio. Si ad cæ-
 teras Gallia laudes, de quibus suo
 loco breviter dixi, hæc una posset
 accedere, haberet procul dubio
 Gallia Regis beneficio compen-
 diosam, commodam & fructuosam
 mercium suarum transportanda-
 rum, militumque quaquaversum
 subvehendorum rationem, vitatis
 longis, lentis, periculosis, ac di-
 spendiosis profectio-
 nibus.

* * * * *

Index oppidorum, re-
gionum & regnorum sub
duodecim signis caelestibus
sitorum.

SUB ARIETE sita sunt Germania,
Francia, Anglia, Minor Polonia,
superior Burgundia, Suevia, supe-
rior Silesia, Bodensee, Westerrich,
Neapolis, Florentia, Ferraria, Brun-
svicum, Trajestum, Lindavium,
Craovium, Batavium.

SUB TAURO, Turcia, Major
Polonia, alba Russia, Schampani-
en, Rhatia, Helvetia, Franconia,
Lotharingia, Suevia, Hybernia, Bur-
gis in Hispania, Bononia, Mantua,
Tigurum, Lucerna, Herbipolis, Me-
tis, Gnisen, Lipsia, Peru, Carolsta-
dium, Parma, Neogardium.

SUB GEMINIS, Aegyptus, Ar-
menia, Flandria, Barbantia, Wir-
tem-

tembergica regio, pars Longobar-
diæ, Vercellæ, Noriberga, Anspa-
chium, Sveinfurtum, Kittinga,
Hasfurt: Londinum, Corduba.

SUB CANCRO, Scotia, comi-
tatus Burgundiæ, Borussia, Hollan-
dia, Selandia, Constantinopolis,
Tunetum, Venetiæ, Genua, Luca,
Mediolanum, Vincentia, Berna,
Treviris, Lubecum, Magdebur-
gum.

SUB LEONE, Italia & Alpes,
Æmylia, Sicilia, Bohemia, Praga,
Vima, Confluentia, Sardinia, pars
Turciæ, Lincium, Krembs, Mantua,
Ravenna, Roma.

SUB VIRGINE, Gracia, Afrî-
ca, Carinthia, Crabaten, Babylon,
pars Rheni, Corinthus, inferior Si-
lesia, Rinckau, Rhodus, Raney,
Navarra, Hierusalem, Papia, Lute-
tia Parisiorum, Leon, Lugdunum,
Tholosa, Kuhn, Brundus, Segnia,

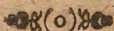
Basilea, Erfurtum, Vratislavia, Heidelberg.

SUB LIBRA, Austria, Alsatia, Sabaudia, Delphinatus, Argentoratum; Vienna Austriae, Francofurtum ad Maenum, Spira Hala Suevica, Heilbrunna, Wimpffen, Mosbach, Feldkirch, Ulyssippone.

SUB SCORPIO, Norvegia, occidentalis Suetia, Cathalonia, superior Bavaria, Alcastrum, Paraviuum, Urbinum, Brixia, Monachium, Echtradium, Vienna provinciae, Valentia in Hispania, Dantiscum.

SUB SAGITTARIO, Hispania, Hungaria, Morania, Vandalia, Volaterrae, Mutina, Misnia, Colonia ad Rhenum, Buda, Stutgardium, Rotenburgum ad Tuberum, Judenburgum, Cascovium, Narbona, Nuenlion, Toletum in Hispania.

SUB CAPRICORNO, Bosnia, Bulgaria, Massovia, Lithuania, Saxonia, Hasfia, Thuringia, Styria,

vetus Marchia, Julia, Clevia, Ber-
gia, Gandavum, Mechlinia, Augu-
sta, Brandenburgum, Constantia,
Grenitz, Vilna Lithuaniz.

SUB AQUARIO, Moscovia,
Dania, Rubra Russia, Aufrina Sue-
cia, Walachia, Tartaria, Westpha-
lia, Hamburgum, Brema, Salisbur-
gum, Tridentum, Ingolstadium,
pars Bavariæ, Montferratum.

SUB PISCIBUS, Portugallia,
Normandia, Calabria, Wester-
reich: sive Barthen, Compostella,
Ratispona, Vormacia, S. Jacob,
Hispalis, Alexandria, Parentz.

E s Omni-

OMNIUM REGIO-
NUM METROPO-
LES.

- A** Chaja *Corinthus.*
Ægyptus *Alexandria.*
Æolis *Cuma.*
Æthiopia *inferior - - -*
Æthiopia *superior Dasila.*
Ætolia *Chalcis.*
AFRICA *carthago.*
Africæ *adjacentes Insula.*
Ajan - - -
Albania *Chabala.*
Algarbia *Silvis.*
Alsatia *Inferior Taberna.*
f. *Zobern.*
Alsatia *superior Colmaria.*
America *Meridionalis f. Peruvia-*
na. - - -
AMERICA *Septentrionalis, Mexico.*

Am-

Amphaxitis Regio Thessalonica.

Anconitana Marchia Firmium.

Andalusia Seville.

Andegavum Andegavum.

Anglia London.

Anhalt Dessau?

Antiochene Antiochia?

Arabia deserta - - -

Arabia Felix Badeo.

Arabia petrea Petra.

Arcadia Tigea.

Argia Nemea.

Armenia major Armauria.

Armenia minor Satalona.

Arragonia Saragossa.

Artelia Atrecht.

ASIA Constantinopolis.

Asia major Babylon.

Asia minor olim Troja.

Asturia Oviedum.

Attica Marathon vel Arbena.

Austrasia Trier Meins

varia eminent urbes.

Austria inferior Vienna.

Austria superior Lincium.

Babylonia *Babylon.*
Bangala *Benigala.*
Barbaria *in sex partes distributa.*
Barcana *Barce.*
Bavaria *inferior Ratisbona.*
Bavaria *superior Monacum.*
Beauſſe *Chartres.*
Belgium; *in quo eminent Flandria,*
& in hac Gandavum,
Biledulgerid - -
Bipontinus *Ducatus Zweibrücken.*
Bisaltæ *Populi Amphipolis.*
Biscaja *Flavionavia.*
Bithynia *Chalcedon.*
Bituriges *Bourges.*
Blesensis *Provincia Blois.*
Bœotia *Orchomenon.*
Bohemia *Praga.*
Borbonensis *Provincia Molins.*
Bosnia *Worboſanin olim Jaytza.*
Botnia *Tornia.*
Brabantia *Antverpia.*
Brandenburgensis *March. Bran-*
denburg (veteris ſcl. Marchia,
nũc nove Marchia caput eſt Franco-
furtum. Berlinũ eſt ſedes Electoris.)
Braft-

Brasilia *Portus omnium sanctorum.*
Bremensis *Archiepiscopatus Bremen.*
Britannæ *Reues.*
Brunsviga *Brunsvicum.*
Buchovia *Fulda.*
Bulgaria *Sophia.*
Burgundia *Divionum.*
Burgundia *Vesontium Besancor.*
Calicut - - -
California - -
Cambaja *Cambaja.*
Camboja *Cambis.*
Campania *Re Reims.*
Canada - -
Cappadocia *Comana Pontica.*
Caria *Tripolis.*
Carinthia *Villach.*
Carmania *Selenus.*
Carniola *Lubiaccum.*
Carniola *superior Amma Underla-*
bach.
Cassubia *Conicia.*
Castella *Aurea Nombre de dios.*
Castella *nova Toletum.*
Castella *vetus Salmantica.*

E 7

Catag

Cataja *Cambaln.*
Catalonia *Barcellona.*
Chalcidica *Regio Augæa,*
Chica - - -
Chili *S. Jacobi.*
China *Quisai.*
Chilicia *Selenus:*
Clivia *Clivis.*
Coburgensis *ducatu Coburg,*
Cæle Syria *Decapolis.*
Colchis *Phasis.*
Coloniensis *Episcopatus Colonia A-*
grippina.
Congi *S. Salvatoris Civitas.*
Corsica *cum Insulis adjacentibus A-*
diazzo,
Creta *Candia*
Croatia *superior Segesta,*
Croatia - - -
Cuba *S. Jacob.*
Curlandia *Goldingen.*
Cyprus *Nicosia.*
Dacia *Varbeli.*
Dalmatia *Sebenico s. Scio.*
Dania *Hafnia s. Kopenhagen.*
Daren-

Darense regnum *Dara.*
Dassaretæ populi *Lychnidos.*
Doris *Bojum.*
Doris *Halicarnassus.*
Elis *Olympia.*
Elymiotæ *Populi Elyma.*
Epirus *Dotone.*
Estiotis *Gomphi.*
Estremadura *Badajos.*
EUROPA *Roma olim.*
Fessanum regnum - -
Finnia *Abo.*
Finnomarchia - - -
Flandria *Gandavum s. Gens.*
Florida - - -
Forum *Julii Vedenum.*
Francia *Lutetia s. Parisii.*
Francia nova - - -
Franconia *Würgburg (Bamberga E-*
piscoporum sedes.)
Frisia (*Ostfrisl.*) *Embden.*
Frisia (*Westfr.*) *Leovandium.*
Frislandia - - -
Galatia *Teuthrania.*
Galeria *Compostella.*

Gali.

Galilæa Capernaum.
Gallia Lutetia s. Parisi.
Geldria Ruremunda.
Genuensis ager Genua.
Gracia Athenæ & Lacedæmon am-
la.
Granata Granata.
Granata Nova - - -
Gröningensis Gröninga.
Grönlandia - - -
Gvipiscoa Tolosa.
Hannonia Hennegau.
Hasfia Cassellum.
Hellas varia urbes eminent.
Helvetia Zürich.
Hennebergensis Comitatus Schleu-
singa.
Hibernia Armach.
Hispania, ubi Castellana nova; Toledo
an Madril?
Hispania nova - - -
Hispaniola S. Dominicus.
Histria Pola.
Hollandia Dordracum.
Holsatia Hamburgum.

Hun-

Hungaria Pofonium, olim Buda.
Hyperborei - - -
Jadera Comitatus Segna.
Iberia Aethaniffa.
Idumæa Gaza.
Illyricum. Vide Liburnia & Dalma-
tia.
Imaica Sevilla.
India cum Infulis adjacentibus - -
India Septentrionalis Dellus.
Jonia Smirna.
Islandia - - -
Judæa Hierofolyma.
Juliacensis Ducatus Juliacum.
Jutland Flensburg.
Laconica Lacedæmon.
Lappia - - -
Legio Legio.
Lemovices Lemovicum.
Leodiensis Ducatus Leodium.
Liburnia Fianona.
Limburgium Limburgium.
Lingvadocia Tolofa.
Lituania Vilma.
Livonia Riga.

Locris

Locris *Epicnemidia Cnemidus.*

Locris *Ozolea Ozolis.*

Lombardia *Cispadana.*

Parma.

Mutina.

Genua.

Lombardia *Transpadana.*

Mantua.

Mediolanum

Venetia.

Lotharingia, *olim Metz, nunc Nassum.*

Luceburgum, *Lüneburg.*

Lüchtenbergensis *Landgraviatus*
Pfeimbr.

Lüneburgum, *Lüneburg.*

Lusatia *Wausen.*

Lycia *Patara.*

Lydia *Thyatira.*

Macedonia *variae urbes eminuerunt.*

Magnesia *Joelus.*

Malabar - - -

Mancongō *S. Salvatoris civitas.*

Mansfeld *Comitatus Mansfeld.*

Mantuanus *Ducatus Mantua.*

Maro

Marocanum regnum . . .
Masilia *Marseille.*
Masovia - - -
Maurocanum regnum *Maurocum.*
Meckelburgensis *Ducatus Düsseldorf.*
Mediolanensis *Ducatus Mediolanum.*
Megaris *Megara.*
Mesopotamia *Edeffa.*
Messenia *Messene.*
Mexicana *Mexicum.*
Misnia *Dresda.*
Mæsia - - -
Moguntius *Archiepiscopus Moguntiacum.*
Moldovia *Czuckovv.*
Monomotapa *Monomotapa.*
Montensis *Ducatus Düsseldorf.*
Moravia *Olmutz.*
Moscovia *f. Russia alba Moskova.*
Murcia *Carthagena.*
Mutinensis *Ducatus Mutina.*
Mygdones populi *Antigonia.*
Mysia Major *Pergamus.*

Mysia

Myſia Minor Cyzicus.
Namurcum Numoni.
Narſinga Narſinga.
Naffovia Naffau.
Navarra Pampalon.
Neapolitanum regnum Neapolis.
Nigritæ Gvalata.
Normannia Rotomagum [Roan]
Nortgavia Amberga
Norvegia Nidrofa, vulgò Druntben.
Orbeli Populi Garifcus.
Orixa Orixa.
Ormuz Ormuz.
Palæſtina - - -
Palatinatus Rheni, Heidelbergæ.
Pamphylia Side.
Pannonia tam ſuperior, quàm inferior variis eminent urbibus.
Paraxis Antigone.
Parmenſis Ducatus Parma.
Patrimonium D. Petri Peruſia.
Pedemontium Turino.
Pegu Pegu.
Pelagones Populi Stobi.
Pelagias Pytheum.

Pelo-

Peloponesus *variis superbit urbi-*
bus.

Persia *f. Sophorum imperium Tauris.*

Peruviana *America - - -*

Peruviana *Legio Limavel Cusco.*

Phocis *Anticyra.*

Phænice *Ptolemis.*

Phrygia *major - - -*

Phrygia *minor Troja.*

Phthiotis *Phthia.*

Picardie *Amiens.*

Pictones *Pictavium.*

Peria *regio Pidna.*

Podelasia *- - -*

Podolia *Kammienyecze.*

Polonia *major Posnan.*

Polonia *minor Cracovia.*

Pomerania *Stetinum.*

Pontus *Chalcedon.*

Portugallia *Lisabona.*

Prusfia *Ducalis Regiomontanum.*

Prusfia *Regalis Dantiscum.*

Romaniola *f. Romagna Bononia.*

Romanus *ager Roma.*

Rhætia *Curia,*

Rhodus

Rhodus *Lindus*.
Rusfia *nigra Leopolis*.
Sabaudia *Geneva*.
Salisburgensis *Episcopatus Salzb*
burg.
Samarina *Samarina*.
Samogitia - - -
Santones *Saintes an Rupella?*
Sardinia *Calaris*.
Sarmatia *Asiatica*. - - -
Sarmatia *Europaea*. - - -
Sarta *est tantum desertum*.
Saxonia *Magdeburg*.
Schickfinnia - - -
Schvartzburgensis *Comitatus Arn-*
stad.
Sclavonia *Posenga*
Scotia *Edenburgum*.
Scythia
Scythia *intra Imaum* - -
Serica - - -
Servia *Senderovia*.
Sian *Sian*.
Sicilia *Messana*.
Silecia *Vratulavia s. Breslau*.

Sina

Sina *Quinsai?*
Sinarum regio. - -
Sintici populi *Heraclea.*
Snebergensis Principatus *Sneberg.*
Sogdiana - - -
Sophorum regnum *Tauris.*
Spoletanus Ducatus *Spoletum.*
Lo Stado della Chiesa *Perusia.*
Stiria inferior *Gratia.*
Stiria superior *Patavium s. Pettau.*
Svedia *Stockholm.*
Suevia *Augusta Vindellicorum.*
Syria - - -
Tainfu - - -
Tangut - - -
Tarvisiana Marchia *Tarvisum.*
Tattaria. - - -
Tattaria *Asiatica - - -*
Tattaria *deserta - - -*
Tattaria *minor s. Europaea Przekop.*
Tattaria *vetus - - -*
Taulantii Populi *Epidamvum.*
Tenduc - - -
Theffalia *Hypata.*
Thracia *Byzantium.*

Thurin^a

Thuringia *Erfordia.*
Tirolis *Oenipons f. Zusbruck.*
Tourones *Touronum.*
Trajectensis *Provincia Trajectum f.*
Brecht.
Transilvania *Deventer.*
Transsylvania *Herrmanopolis.*
Tremisenum *Algier.*
Trevirensis *Archiepiscopus Trier.*
Tunetanium *regnum Tunetan.*
Turcia *Damascus.*
Turkestan *Taskent.*
Tuscia *Florentia.*
Valentia *Valentia.*
Vallesii *Vallis.*
Vascones *Burdegala f. Bordeaux.*
Veneta *Ditio Brixia.*
Vinidorum *Marchia - - -*
Voitlandia *Hoff.*
Volinia.
Urbinas *Ducatus Urbinum.*
Walachia *Targovviscko.*
Westphalia *Münster.*
Wetteravia, *cui adjacet Nassovia.*
Württembergia *Stutgardia.*

Zaga-

Zagataja . . .
Zangibar Mozambique.
Di Zara Contra Segna.
Zelandia Midelburgium.
Zembla nova . . .
Zuephania Zudphen. *Zudphen*

+ Variant quandoq; sententia circa designandas Metropoles: Si ergo cuiuspiam Regioni assignatam vides aliam Metropolim, quàm cogitaveras, Benevole Lector, noli mirari. Vale.

Series

REGUM

Monarchiæ Primæ

Chaldæorum.

Nimrod.
Bekus.

Ninus.
Semiramis.

5. Nynias. s. Zameis. s. Ninus Junior
Arius.
Aralius.

F

Xer-

Xerxes f. Balæus II.
Armamithres f. Armathrites.
10. Belochus I. cogn. Priscus.
Balæus II.
Seth. f. Attades.
Mamythus.
Aſchalius f. Manchaleus.
15. Sphærus.
Mamylus f. Mamitus.
Sparetus f. Spartheus.
Aſcatades.
Amyntas.
20. Belochus II.
Balatores f. Bellopares.
Lamprides.
Sofares.
Lampraes f. Lampares.
25. Pannias f. Panyas.
Sofarmus.
Mithreos. f. Mitraus.
Tautanes f. Teutamus.
Teutæus.
30. Arabelus
Chalaos.
Anabos.
Babius.

Thi

Thinæus.

39. Dercylus.

Eupacmes f. Eupales.

Laosthenes.

Puritiades f. Pyrrithidas.

Ophræus.

40. Euphacheres f. Ophraganeus.

Acracarnes f. Ascrazapes.

42. Tonos concoleros f. (uti graeci
vocat) Sardanapallus.

*

Sardanapallum delet ARBACES
MEDUS, qui Præfecturam [alii fal-
sò Monarchiæ partem statuunt:]
Babyloniæ in Chaldæâ dedit BE-
LOCHO f. BELESO. Sed mox in-
gens illud imperium, quod ille in-
tegrum invaserat, & administrave-
rat *Solus ARBACES*, aliquantò
post in aliquot Lacinias discriptum
est.

Nam & *Assyrii & Babylonii à Me-
dis* [sc. ARBACES successoribus]
deficientes, novi & liberi Regni
(quod non ampliùs dependeret ab
arbitrio *Regum Media*) auctores
fuerunt: F 2 Ita

Apronadius,
Rigebelus,
Mefesfimardacus,
Affaradinus,
Saosducheus,
Xeniladanus,
Nabopollasar,
Nebucadnezar,
Evilmerodach,
Belfazar,
Darius sc. Medus, hic fuit victus à
CYRO.

γ. Medica.

Post ARBACEN
Mandaucis,
Sofarmus,
Artyca,
Arbianus,
Dejoces al. Artzus. f. Arzus.
Phraortes al. Artines.
Astibarus al. Cyaxares.
Apandas f. Astyages, in quo re-
gnum MEDORUM finitum.
† V. Rupert. in Befoldum.

Monarchiæ Secundæ
Perfarum.

Cyrus.

F 3

Cam⁸

Cambyfes.
+ Magi.
Darius Hystaspis.
Xerxes.
Artaxerxes Longimanus.
+ Xerxes II.
Sogdianus.
Darius Nothus.
Artaxerxes Nemon.
Ochus Artaxerxes.
Arfes f. Arsames.
Darius Codomannus, quem vicit

ALEXANDER M.

Monarchiæ Tertiæ
Græcorum.

Alexander M.

+ hoc mortuo discerpta fuit Mo-
narchia in Quatuor Partes:
unde Reges

— — — — —
a. b. γ. d.

1. *Ægypti.*

Ptolemæus Lagi.
Ptolemæus Philadelphus.
Ptolemæus Evergetes.
Ptolemæus Philopator f. Gallus.
Ptolemæus Epiphanes.

Ptole-

Ptolemæus Philometor.
Ptolemæus Physcon s. Evergetes II.
Ptolemæus Lathurus s. Soter.
Ptolemæus Alexander.
Lathurus redux.
Ptolemæus Auletes.
Ptolemæus Dionysius junior.
† Cleopatra, quam vicit Augustus.

β. 2. Macedonia.

Primus Philippus Aridæus.
Ultimus Perseus, à L. Æmilio Paulo
victus,

γ. 3. Asia.

Primus Antigonus.
Ultimus, succedens mox filius De-
metrius Poliorcetes. Postea enim
sub Syris fuit,

δ. 4. Syria.

Primus Seleucus Nicanor.
Ultimus Antiochus Comagenus.
Monarchiæ Quartæ

Romanorum.

Cajus Octavius Cæsar *Augustus*.
Tiberius Claudius Nero.
Cajus *Caligula*.
Tiberius Claudius Drusus.
Nero Claudius.

F 4

See.

Servius Sulpitius Galba.
Marc. Salvius Otto.
Aulus Vitellius.
Tit. Flavius Vespasianus.
Titus Vespasianus.
Tit. Fl. Domitianus.
Nerva ante imperium M. Coccejus
Nerva.
Trajanus, ante adoptionem M. Ul-
pius Tr.
Hadriang. ante imp. Publ. Æl. Hadr,
Marcus Aurel. Anton. † cum Socio,
L. Commodus Antoninus.
Publius Helvius Pertinax,
Didius Julianus.
L. Septimius Severus Pertinax,
† hab. Anticæf.
Basianus Carnicalla. † cum Fratre,
M. Opilius Severus Macrinus.
M. Aurelius Anton. Heliogabalus. al.
Varius à patre; & Avitus à matre,
M. Aurel. Severus Alexander.
C. Jul. Maximinus Thrax † cū Filio,
Gordianus I. Pater. & II. Filius f. Jun.
Balbinus & Pupienus.
M. Anton. Gordianus III. f. Nepos.
† & alii. M. Jul.

M. Jnl. *Philippus Arabs* + cum Filio.
Postea & alii.

Cn. Mesf. *Quint. Traj. Decius.* + cum
Filio. Postea & alii.

Caj. Vib. *Trebonian. Gallus* + cum
Filio & aliis.

Publ. *Licinius Valerianus.* + cū aliis.

Publ. *Licin. Gallienus.* + sub hoc
XXX. Tyrani emerferunt.

M. Aurel. *Claudius.* + cum *Quintillo.*

L. *Domitius Aurelianus.* + cū *Firmio.*

M. Aurel. *Tacitus.* + Postea frater
Florianus.

M. Aurel. *Probus.* + additi & alii.

M. Aurel. *Carus* + cum Filiis,

C. *Aurel. Valer. Diocletianus,* &

M. Aurel. *Valer. Maximianus.*
+ Tunc emerferunt 7. Duces fa-
ctionum diversarum.

Fl. Val. *Constantius Chlorus.* + & Alii.

⦿(?)⦿

Fl. Val. *Constantinus M. I.*

Constantin. II. + & Fratres, variazq;
Factiones.

Fl. Cl. *Julianus,* dictus *Apostata.*

Fl. *Jovianus.*

Fl. *Valentin. I. Senior,* & Fl. *Valens.*
Frater. Fl.

Fl. *Gratianus & Valentin. II. Junior.*
Fl. *Theodosius I. Magnus.* + post hunc
scisio facta in Orientale & Occi-
dentale Imperium. In oriente
imperabant:

Fl. *Arcadius.* & *Anticæfates.*

Fl. *Theodosius II Junior.*

Fl. *Placidius Valentinian. III.* + Post
hunc Tyranni Decem vixerunt in
Occidente, ex quib9 ultimus fu-

Fl. *Martianus.* (sit *Augustulus.*

Fl. *Leo I. Senior.* & Fl. *Leo Junior II.*
Zeno Isauricus.

Fl. *Anastasius I. Dicorus.*

Justinus Illyricus s. Thrax. s. Armen-
Justinianus I. Magnus. (tarius.

Justinus II. Junior.

Tiberius II. Constantinus.

Mauritius Tiberii Cappadox.

Fl. *Phocas.*

Fl. *Heraclius.*

Constantinus III.

Heraclionas.

Constans II.

Constantinus IV. Pogonatus.

Justinianus II. Rhinometus.

Leontius. + potius Tyrannus, quàm
Imperator. *Tibe-*

Tiberius III. Absimarus.
Justinianus II. Rhinotmetus, redux.
Philippicus Bardanes.
Anastasius II. † ante imperium dicti
 Artemius.
Theodosius III. Adramyttenus.
Leo III. Isaurus.
Constantinus V. Copronymus.
Leo IV. Porphyrogennetus.
Constantinus VI. Porphyrogenitus
 cum Matre Irene.

+++

Dynastia

1. *Francorum.*

Carolus I. Magnus.	Otto II.
Ludovicus I. Pius.	Otto III. Infans. f.
Lotharius I.	Mirabilia mundi.
Ludovicus II.	Henricus II. Sanctus.
Carolus II. Calvus.	Claudus.
Ludovicus III. Balbus.	

3. *Francorum & Saxonum.*

Carolus III. Crassus.	Conradus II. Salicus.
Arnulphus Nothus.	Henricus III. Niger.
Ludovicus IV.	Henricus IV.
Conradus I. Francus.	Henricus V.
2. <i>Saxonum.</i>	Lotharius II. Saxo.
Henricus I. Auceps.	
Otto I. Magnus.	

4. *Sue-*

4. *Suevorum & Brunsvicensium.*

Conradus III.
Fridricus I, Barbarossa.
Henricus VI. Asper,
Philippus II.
Otto IV.
Fridericus II.

5. *Diversarum Nationum & Familiarum.*

Conradus IV.
Wilhelm Hollandus, Richardus Anglus, Alphonsus Hispanus.

6. *Austriacorum & aliorum.*

Rudolphus I. Habsburgicus.
Adolphus Nassovius.
Albertus I, Austriacus.
Henricus VII. Luxemburgicus.

Ludovicus V. Bavarus.

* huic oppositus est Fridericus III. Austriacus.
Carolus IV.

Wenceslaus Piger.
* huic annectitur Fridr. IV. Brunsvicensis, & Jodocus Brandeb.

Rupertus Palatinus.
Sigismundus.

7. *Austriacorum solum.*

Albertus II, Austriacus.
Fridericus III.
Maximilianus I.
Carolus V.
Ferdinandus I.
Maximilianus II.
Rudolphus II.
Matthias.
Ferdinandus II.
Ferdinandus III, Pacificus.
Leopoldus I.

Δ. T. ☉.

F. G. R. S.

Omnipotens vir
ne pater domini
de plate fecisti imensa
in defili tuo re.

curat
habet
eccles

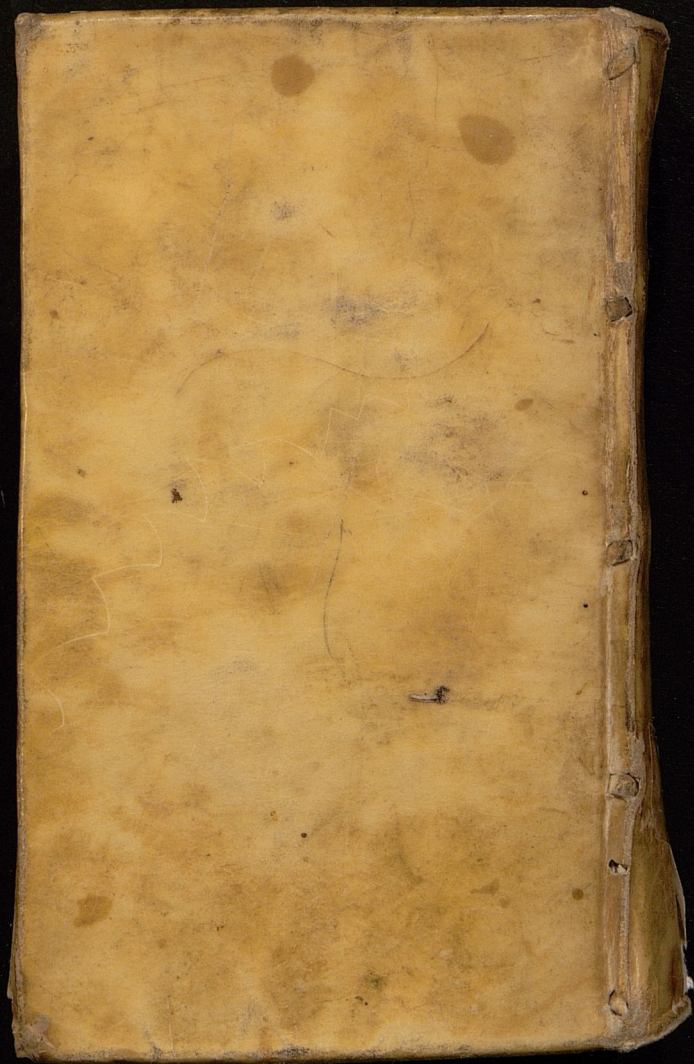
Handwritten title or reference number: CAB 154220

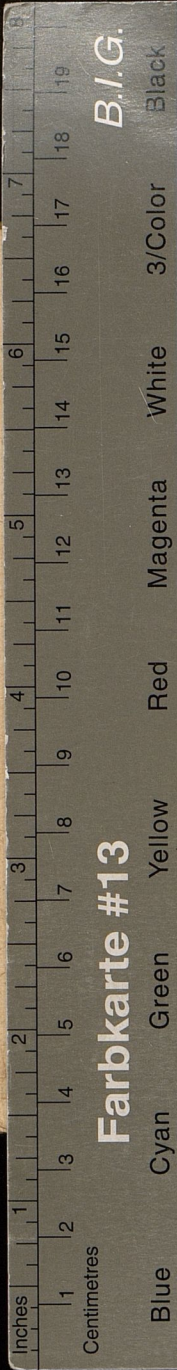
Handwritten text in a cursive script, likely a Latin manuscript. The text is dense and difficult to decipher due to the cursive style and some fading. It appears to be a list or a series of entries, possibly related to the library's collection.

ULB Halle 3
005 500 052

VD 17

P. BERTII
 Professoris & Cosmogra-
 phi Regii
BREVIARIUM
Totius Orbis
Terrarum.

Accesserunt
 Omnium Regionum Metropoles
 &
 Nomina omnium Monarcharum.
Editio prioribus auctior & distinctior.

LIPSIÆ,
 Apud HANNINGIUM GROSSIUM,
 Bibliopol.
 Literis Christiani Michaelis.
 M. DC. LXIV.

